

«Յուրոմ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
2021թ. համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	8
Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	9
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

«ԶԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ԶԻ Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Յուլքոմ» ՓԲԸ-ի Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Յուլքոմ» ՓԲԸ-ի (Ընկերություն) և վերջինիս դուստր ընկերության (Խումբ) համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2021թ. և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի համախմբված ֆինանսական վիճակը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքները և համախմբված դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՍ ստանդարտների (ՖՀՄՍ ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների Եթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների Եթիկայի միջազգային կանոնագրի (Ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԵՄՍԽ կանոնագիրը) և Հայաստանի Հանրապետությունում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Եթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Եթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԵՄՍԽ կանոնագրին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է իմի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ խուսափելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են իմի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են Եական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի Եական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են Եական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

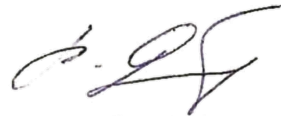
- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե իմի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է Եական անորոշություն ղեկավարի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել իմի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Եական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևավորել մեր կարծիքը:

Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել հսկի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:

- գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնությունները և իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:
- ձեռք ենք բերում բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ հսկի կազմի մեջ մտնող կազմակերպություններին կամ գործունեությանը վերաբերող ֆինանսական տեղեկատվության հետ կապված: Մենք պատասխանատու ենք հսկի աուդիտի ղեկավարման, վերահսկողության և իրականացման համար: Մենք շարունակում ենք ամբողջական պատասխանատվություն կրել մեր աուդիտորական եզրակացության համար:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Իրինա Գևորգյան
Գործընկեր

Տիգրան Գասպարյան
«Զեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի Տնօրեն

KPMG Armenia LL

«Զեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
27 դեկտեմբերի 2022թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.

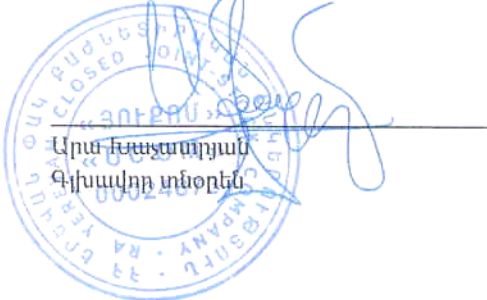
հազ. դրամ	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	10	36,530,756	40,667,046
Ոչ նյութական ակտիվներ և գույքի	11	27,832,849	34,237,916
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	12	4,697,720	4,564,645
Կանխավճար շահութահարկի գծով		340,876	340,876
Կանխավճարներ և այլ ակտիվներ		656,641	408,968
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ		70,058,842	80,219,451
Պաշարներ	13	1,110,754	561,178
Պայմանագրի գծով ակտիվներ		158,669	297,559
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ		-	327,321
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	22(գ)	9,407,738	16,894,059
Ստացվելիք ԱԱՀ		273,676	696,670
Կանխավճարներ և այլ ակտիվներ		2,003,880	1,722,563
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների	14	2,221,887	1,655,607
Ընթացիկ ակտիվներ		15,176,604	22,154,957
Ընդամենը ակտիվներ		85,235,446	102,374,408
Սեփական կապիտալ	15		
Բաժնետիրական կապիտալ		23,903	23,903
Կուտակված վնաս		(38,217,418)	(38,837,282)
Լրացուցիչ կապիտալ		35,084,845	35,084,845
Ընդամենը սեփական կապիտալ		(3,108,670)	(3,728,534)
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	18	7,668,036	19,806,164
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	17	-	2,862,952
Պահուստներ	19	1,868,245	1,663,176
Վարձակալության գծով պարտավորություն	12	3,915,928	3,741,657
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	21	3,445,087	6,801,462
Պայմանագրի գծով պարտավորություններ	20	7,544,612	7,822,160
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		24,441,908	42,697,571
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	18	45,863,063	39,035,853
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	17	2,676,646	27,934
Վարձակալության գծով պարտավորություն	12	1,722,394	1,531,123
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	21	12,788,591	21,350,964
Պայմանագրի գծով պարտավորություններ	20	851,514	1,459,497
Ընթացիկ պարտավորություններ		63,902,208	63,405,371
Ընդամենը պարտավորություններ		88,344,116	106,102,942
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		85,235,446	102,374,408

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն 2021թ. համար

հազ. դրամ	Ծնթգ.	2021թ.	2020թ.
Հասույթ	5	35,586,052	35,710,081
Այլ եկամուտ		338,205	588,856
Մաշվածության և ամորտիզացիայի ծախսեր		(14,410,598)	(15,235,796)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	6	(6,057,237)	(6,343,614)
Առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումից կորուստ		(944,584)	(88,201)
Այլ ծախսեր	7	(15,365,860)	(13,947,927)
Գործառնական գործունեության արդյունքներ		(854,022)	683,399
Չուտ օգուտ/(կորուստ) փոխարժեքային տարբերություններից	8	7,454,027	(7,230,269)
Ֆինանսական եկամուտ	8	22,581	9,177
Ֆինանսական ծախսեր	8	(6,002,722)	(6,150,552)
Չուտ ֆինանսական եկամուտ/(ծախսեր)		1,473,886	(13,371,644)
Շահույթ/(վնաս) մինչև շահութահարկով հարկումը		619,864	(12,688,245)
Շահութահարկի գծով ծախս	9	-	-
Շահույթ/(վնաս) և ընդամենը համապարփակ եկամուտ/(վնաս) տարվա համար		619,864	(12,688,245)

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2022թ. դեկտեմբերի 27-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Արա. Խաչատրյան
Գլխավոր տնօրեն

Սյունե Փարսյան
Ֆինանսական տնօրեն

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն 2021թ. համար

հազ. դրամ	Խմբի բաժնետերերին վերագրելի			
	Բաժնետիրական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	23,903	35,084,845	(26,149,037)	8,959,711
Վնաս և ընդամենը համապարփակ վնաս տարվա համար	-	-	(12,688,245)	(12,688,245)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	23,903	35,084,845	(38,837,282)	(3,728,534)
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	23,903	35,084,845	(38,837,282)	(3,728,534)
Շահույթ և ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	619,864	619,864
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	23,903	35,084,845	(38,217,418)	(3,108,670)

Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն 2021թ. համար

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Հաճախորդներից ստացված դրամական միջոցներ՝ ներառյալ ԱԱՀ	43,149,061	39,246,507
Մատակարարներին վճարված դրամական միջոցներ՝ ներառյալ ԱԱՀ	(17,373,562)	(13,950,784)
Աշխատակիցներին վճարված դրամական միջոցներ՝ ներառյալ հարկերը	(5,744,390)	(6,282,975)
Վճարված հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	(5,676,178)	(4,037,029)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	14,354,931	14,975,719
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Տրամադրված փոխառությունների մարում	1,880	15,000
Ստացված տոկոսներ	20,701	9,280
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(3,084,516)	(3,189,570)
Ներդրման մարում	-	1,450,880
Մուտքեր հիմնական միջոցների վաճառքից	3,748	28,913
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(5,282,759)	(4,141,218)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(8,340,946)	(5,826,715)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	-	1,815,461
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(167,023)	(4,648,103)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով վճարումներ	(2,092,199)	(2,216,086)
Վճարված տոկոսներ	(3,077,381)	(3,300,144)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(5,336,603)	(8,348,872)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	677,382	800,132
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 1 հունվարի	1,655,607	835,649
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքները դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների համար	(111,102)	19,826
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 31 դեկտեմբերի (Ծնթ. 14)	2,221,887	1,655,607

2021թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ծանոթագրություն	Էջ	Ծանոթագրություն	Էջ
1. Հաշվետու կազմակերպություն	11	16. Կապիտալի կառավարում	26
2. Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ	12	17. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	27
3. Փունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ	13	18. Վարկեր և փոխառություններ	27
4. Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում	13	19. Պահուստներ	29
5. Հասույթ	14	20. Պայմանագրի գծով պարտավորություններ	30
6. Անձնակազմի գծով ծախսեր	18	21. Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	30
7. Այլ ծախսեր	19	22. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում	31
8. Զուտ ֆինանսական ծախսեր	19	23. Պայմանական դեպքեր	39
9. Ծահույթահարկ	20	24. Կապակցված կողմեր	40
10. Հիմնական միջոցներ	21	25. Դուստր կազմակերպություններ	42
11. Ոչ նյութական ակտիվներ և գուդվիլ	22	26. Չափման հիմունքներ	42
12. Վարձակալություն	24	27. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր	42
13. Պաշարներ	26	28. Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	57
14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26		
15. Սեփական կապիտալ	26		

1. Հաշվետու կազմակերպություն

(ա) Գործարար միջավայր

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և հարկային խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող ընկերությունների համար:

Բացի այդ, 2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում բռնկված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, հանգեցրեց սոցիալական հուզումների Հայաստանում: Չնայած հրադադարի մասին համաձայնագրի, Հայաստանի և Ադրբեյջանի զինված ուժերը ներքաշվել են սահմանային բախման մեջ, ինչը իր հերթին բարձրացրել է անորոշության մակարդակը բիզնես միջավայրում:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գները բարձրացել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման միջև հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

(բ) Կազմակերպչական կառուցվածքը և գործունեությունը

«Յուրոմ» ՓԲԸ-ն (Ընկերություն) և վերջինիս դուստր ընկերությունը (Խումբ) փակ բաժնետիրական ընկերություններ են՝ Հայաստանի Հանրապետության Քաղաքացիական օրենսգրքի սահմանման համաձայն: Ընկերությունը հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն 1994թ. ապրիլին և «Մոսկվա» ՍՊԸ-ի և «Առաքինի ընկեր» ՍՊԸ-ի իրավահաջորդն է: Ընկերությունը վերանվանվել է «Յուրոմ» ՍՊԸ-ի 2007թ. դեկտեմբերի 12-ին՝ Ընկերության կանոնադրությունում կատարված փոփոխություններից հետո: Ընկերությունն իր գործունեությունը սկսել է 2007թ. հոկտեմբերի 22-ին, մինչև այդ ամսաթիվն այն գործունեություն չէր իրականացնում: 2020թ. հունվարի 15-ին Ընկերությունը սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունից վերակազմավորվեց փակ բաժնետիրական ընկերության: «Յուրոմ» ՍՊԸ-ն լիկվիդացվեց և հիմնադրվեց նոր ընկերություն՝ «Յուրոմ» ՓԲԸ-ն, որը «Յուրոմ» ՍՊԸ-ի իրավահաջորդն է: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության իրավաբանական հասցեն էր՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի փ. 9: Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո Ընկերության իրավաբանական հասցեն փոխվեց Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0069, Դավիթ Անհաղթի փ. 8/4:

2015թ. օգոստոսի 31-ին Ընկերությունը ձեռք է բերել հսկողություն «Օրանժ Արմենիա» ՓԲԸ-ի նկատմամբ՝ գնելով ընկերության բաժնետոմսերի և քվեարկելու իրավունք տվող բաժնեմասերի 100%-ը: 2016թ. մարտի 31-ին «Օրանժ Արմենիա» ՓԲԸ-ն միաձուլվել է «Յուրոմ» ՓԲԸ-ին իրավական հիմքով:

2017թ. փետրվարին Ընկերությունն իրավական հիմքով միաձուլվել է իր երկու դուստր ընկերությունների՝ «Ինտերակտիվ ԹիՎի» ՍՊԸ-ի և «Այբան Բոմունիքեյշն» ՓԲԸ-ի հետ:

Թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 23,903,447 սովորական բաժնետոմսից: Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 1 դրամ:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը բջջային հեռահաղորդակցության, լայնաշերտ և անլար ինտերնետի, թվային հեռուստատեսության և ֆիքսված թվային հեռախոսակապի ծառայությունների մատուցումն է Հայաստանի Հանրապետությունում, ինչպես նաև տվյալների փոխանցման և հոսթինգի ծառայությունների տրամադրումն է: Ընկերությունը վաճառում է նաև հեռահաղորդակցության սարքավորումներ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց:

2018թ. հունիսի 7-ին Ընկերությունը հիմնադրել է նոր ընկերություն՝ «Յուփեյ» ՓԲԸ (Դուստր ընկերություն): «Յուփեյ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը պատկանում է Ընկերությանը:

Դուստր ընկերության հիմնական գործունեությունը վճարումների ընդունման ծառայությունների մատուցումն է, մասնավորապես, հաճախորդների կոմունալ ծառայությունների վճարների, վարկերի մարումների, պետական բյուջե վճարումների ընդունումը ծառայություններ մատուցողների անունից և վարկերի տրամադրումը վարկային կազմակերպությունների անունից իր 42 մասնաճյուղերի միջոցով:

Խումբը չունի վերջնական հսկող կողմ: Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 24-ում:

2. Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հավաստում

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

(բ) Անընդհատություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության հիմունքով, որը ենթադրում է, որ Խումբը կկարողանա կատարել իր պարտավորությունները, այդ թվում՝ բանկային վարկերի պարտադիր մարման պայմանները:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ընթացիկ պարտավորությունները գերազանցել են ընթացիկ ակտիվները 48,725,604 հազար դրամով: Խումբը մեծ գումարով պարտավորություններ ունի, այդ թվում՝ 17,644,828 հազար դրամ գումարով գրավով ապահովված բանկային վարկերի մարումը կարող է բանկի կողմից ժամկետից շուտ պահանջվել պայմանագրի սահմանափակումը խախտելու պատճառով (որից 13,246,542 հազար դրամ գումարով գրավով ապահովված բանկային վարկերն արդեն ենթակա էին մարման 2020թ-ին և ժամկետանց էին 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ), բացի այդ բաժնետիրոջից կամ կապակցված կողմից ստացված 20,022,259 հազար դրամ գումարով փոխառությունները ենթակա են մարման 2022թ-ին:

Ընկերությունը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ից հետո վերանայել/վերաֆինանսավորել է այլ բանկերից, բաժնետերերից և կապակցված կողմերից ստացված վարկերի մեծ մասը՝ երկարաձգելով մարման ժամկետը մինչև 2023-2028թթ.: Ղեկավարությունը վստահ է, որ Խումբը կկարողանա վերաֆինանսավորել 2022թ-ին ժամկետանց և մարման ենթակա մնացած բանկային վարկերը, և որ բաժնետերերը և այլ կապակցված կողմերը չեն պահանջի փոխառությունների մարումը մոտ ապագայում: Վերոնշյալ 17,644,828 հազար դրամ գումարով գրավով ապահովված բանկային վարկի մասով ղեկավարությունը գտնվում է բանկի հետ բանակցությունների վերջնական փուլում, և ձեռք են բերվել որոշակի նախնական պայմանավորվածություններ ժամկետանց և խախտված սահմանափակումներով վարկերի պայմանների վերանայման շուրջ: Մասնավորապես, համաձայնեցվել է մարման ժամանակացույցը՝ 2028թ-ին վերջնական մարման ժամկետով, համաձայնեցվել է գրավը և ներկայումս ավարտվում է պայմանագրի պայմանների, այդ թվում՝ սահմանափակումների քննարկումը: Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ բանկը չի պահանջել ժամկետանց վարկերի մարում:

Բացի այդ, Խումբը նախաձեռնել է կապիտալի զգալի համալրման գործընթաց ընդհանուր 12 միլիարդ դրամ ներդրումով ներկայիս բաժնետերերի համար նոր բաժնետոմսերի թողարկման և նոր ներդրողների ներգրավման միջոցով: Ներկայիս բաժնետերերը և նոր ներդրողը հայտնել են բաժնետոմսեր գնելու իրենց մտադրությունը: Համապատասխան հայտերն արդեն ներկայացվել են պետական մարմիններին, և բաժնետոմսերի գնումը կիրականացվի նրանց հաստատումը ստանալուց հետո: Կապիտալի համալրման արդյունքում Խումբն ակնկալում է մարել իր փոխառությունների զգալի մասը:

Ելնելով այդ գործոններից՝ ղեկավարությունը ողջամտորեն ակնկալում է, որ Խումբն ունի և կունենա համապատասխան ռեսուրսներ շարունակելու համար իր գործառնական գործունեությունը սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվին հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում: Համապատասխանաբար, ղեկավարությունը գտնում է, որ գոյություն չունի էական անորոշություն անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու Խմբի կարողության հետ կապված:

3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»): Դրամը Խմբի ֆունկցիոնալ և այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե չի կատարվում այլ նշում:

4. Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամուտների և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա և այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված են հետևյալ ծանոթագրություններում:

- Ծանոթագրություն 2 (բ) – ենթադրություններ անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու Խմբի կարողության վերաբերյալ,
- Ծանոթագրություն 5 – օգտագործման անքակտելի իրավունքի (ՕԱԻ) պայմանագրերի գծով ստացված կանխավճարների նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչի որոշում, դադարեցված պայմանագրերի գծով հասույթի հավաքագրման հնարավորության որոշում,
- Ծանոթագրություն 12 – վարձակալության ժամկետի և վարձակալի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքի որոշում,
- Ծանոթագրություն 27 (ը) (iii) – հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ,
- Ծանոթագրություն 11 – ոչ ընթացիկ ակտիվների և գույքի վրա արժեզրկումը ստուգելիս կատարվող հիմնական ենթադրություններ,
- Ծանոթագրություն 19 – ապամոնտաժման գծով պահուստի գնահատման ժամանակ կատարվող հիմնական ենթադրություններ,
- Ծանոթագրություն 22 (զ) – առևտրական դեբիտորական պարտքերից և պայմանագրի գծով ակտիվներից ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱԴԿ) գծով պահուստի չափում. վնասի միջին կշռված դրույքը որոշելու համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ,
- Ծանոթագրություն 9 – հետաձգված հարկային ակտիվների չճանաչում,
- Ծանոթագրություն 11 – որոշում, արդյոք ռադիոհաճախականության օգտագործման համար վճարվելիք տարեկան վճարը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին:

Իրական արժեքի չափում

Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության որոշակի դրույթներ և բացահայտումներ պահանջում են իրական արժեքի չափում ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար:

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Խումբը հնարավորության սահմաններում օգտագործում է դիտարկելի շուկայական տվյալները: Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների, հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև:

- 1-ին մակարդակ. նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտվող):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության համար դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող):
- 3-րդ մակարդակ. ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործվող ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակների, ապա իրական արժեքի չափումն ամբողջությամբ դասվում է հիերարխիայի այն նույն մակարդակին, որին դասվում են այն ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները, որոնք նշանակալի են ամբողջությամբ վերցված իրական արժեքի չափման համար:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղի ունեցող փոխանցումները Խումբը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի են ունեցել փոփոխությունները:

Իրական արժեքի չափման ժամանակ կատարվող ենթադրությունների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 22-ում՝ «Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում»:

5. Հասույթ

(ա) Հասույթի ուղղություններ

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից		
Բջջային ծառայություններ (ներառյալ բջջային ինտերնետը)	8,834,233	8,413,734
«Երեքը մեկում» փաթեթ (ներառյալ հեռախոսը, հեռուստատեսությունը և ինտերնետը)	6,964,766	6,844,834
Ֆիքսված լայնաշերտ ինտերնետ	6,007,529	5,876,757
Ապրանքների վաճառք	3,432,592	1,700,824
Շարժական լայնաշերտ ինտերնետ	3,105,298	3,615,866
Օգտագործման անքակտելի իրավունք, IP և տվյալների փոխանցում	2,515,462	4,900,517
Փոխկապակցման ծառայություններ և ռոմինգ	2,028,975	1,641,546
Թվային հեռուստատեսություն	1,141,205	1,327,396
Վերգետնյա թվային հեռախոսակապ և փոխկապակցման ծառայություններ	334,851	352,541
Ցանցի կառուցման աշխատանքներ	106,667	195,850
Այլ	817,411	202,394
Ընդամենը հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	35,288,989	35,072,259
Այլ հասույթ		
Հեռահաղորդակցության սարքավորումների վարձակալություն	297,063	637,822
Ընդամենը հասույթ	35,586,052	35,710,081

(բ) Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթի մանրամասնեցում

Ստորև բերվող աղյուսակում հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթը ներկայացված է ըստ հիմնական աշխարհագրական շուկաների և հասույթի ճանաչման ժամկետների:

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Հիմնական աշխարհագրական շուկաներ		
Հայաստանի Հանրապետություն	32,844,881	29,925,492
Մերձավոր Արևելքի երկրներ	1,573,600	3,050,297
Եվրոյի գոտու երկրներ	381,798	503,255
Այլ ԱՊՀ երկրներ	367,845	1,494,156
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	19,500	-
Այլ երկրներ	101,365	99,059
	35,288,989	35,072,259
Հասույթի ճանաչման ժամկետներ		
Ժամանակի որոշակի պահին	3,432,592	1,700,824
Ժամանակի ընթացքում	31,856,397	33,371,435
Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	35,288,989	35,072,259
Այլ հասույթ	297,063	637,822
Ընդամենը հասույթ	35,586,052	35,710,081

(գ) Պայմանագրերի գծով մնացորդներ

Ստորև ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի, պայմանագրի գծով ակտիվների և պայմանագրի գծով պարտավորությունների վերաբերյալ:

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	9,407,738	16,894,059
Պայմանագրի գծով ակտիվներ	158,669	297,559
Պայմանագրի գծով պարտավորություններ	8,396,126	9,281,657

Պայմանագրի գծով ակտիվները հիմնականում վերաբերում են այն աշխատանքի դիմաց հատուցում ստանալու Խմբի իրավունքներին, որի իրականացումն ավարտվել է, սակայն որի համար դեռ հաշիվ չի ներկայացվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, ինչպես նաև պայմանագրի կնքման հետ կապված լրացուցիչ ծախսումներին, այդ թվում՝ վաճառքի գործակալի միջնորդավճարին: Պայմանագրի գծով ակտիվները, որոնք վերաբերում են ավարտված աշխատանքին, սակայն որի համար հաշիվ դեռ չի ներկայացվել, փոխանցվում են դեբիտորական պարտքերի կազմ, երբ իրավունքները դառնում են ոչ պայմանական: Պայմանագրի գծով ակտիվները, որոնք վերաբերում են պայմանագրի կնքման հետ կապված լրացուցիչ ծախսումներին, ամորտիզացվում են համապատասխան հասույթի ճանաչման ժամկետի ընթացքում:

Խումբը գնահատում է դադարեցված (պարտազանցված) պայմանագրերի հետ կապված տուգանքներից հասույթի և այլ եկամտի հավաքագրման հնարավորությունը հասույթի ճանաչման պահին: Հիմք ընդունելով նման հասույթի 30%-ից պակաս չափով հավաքագրումների անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը՝ Խումբը գնահատել է, որ հասույթ չպետք է ճանաչվի դադարեցված պայմանագրերի գծով՝ հաշվի առնելով հավաքագրման քիչ հավանականությունը:

Պայմանագրի գծով պարտավորությունները ներառում են ՕԱԻ պայմանագրերի գծով ստացված կանխավճարները, ցանցի տեղադրման ծառայությունների վճարները և այլ հետաձգված հասույթ: ՕԱԻ պայմանագրերի գծով ստացված կանխավճարները վերաբերում են Խմբի ենթակառուցվածքի որոշ մույթ մանրաթելերին մուտքի իրավունք տրամադրելու համար հաճախորդներից որպես կանխավճար ստացված հատուցմանը:

843,764 հազար դրամ գումարը, որը ճանաչվել է պայմանագրի գծով պարտավորությունների կազմում ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ, ճանաչվել է որպես հասույթ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ՕԱԻ պայմանագրերի գծով մնացած կատարման պարտականությունների անվանական արժեքը կազմում է 8,427,590 հազար դրամ և դրանք գեղջվում են 6.7%-10% դրույքաչափով:

Ակնկալվում է, որ պայմանագրի գծով պարտավորությունների կազմում ներառված ՕԱԻ պայմանագրերի գծով մնացած կատարման պարտականությունները կճանաչվեն ապագա ժամանակաշրջանների հասույթի կազմում հետևյալ կերպ.

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Մինչև 1 տարի	572,988	413,857
1-ից 2 տարի	603,865	482,918
2-ից 5 տարի	1,647,834	1,737,702
Ավելի քան 5 տարի	5,180,291	5,404,565
	8,004,978	8,039,042

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չի բացահայտվել տեղեկատվություն մնացած կատարման պարտականությունների վերաբերյալ, որոնց սկզբնական ակնկալվող տևողությունը կազմում է մեկ տարի կամ պակաս, ինչպես թույլատրվում է ՖՀՄՍ 15-ով:

(դ) Կատարման պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հասույթը չափվում է հաճախորդի հետ պայմանագրով սահմանված հատուցման հիման վրա: Խոսքը ճանաչում է հասույթը, երբ հաճախորդին է փոխանցում ապրանքի կամ ծառայության նկատմամբ հսկողությունը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի կատարման պարտականությունների բնույթի և կատարման ժամկետների, այդ թվում՝ վճարման նշանակալի պայմանների և հասույթի ճանաչման համապատասխան քաղաքականության վերաբերյալ:

Ապրանքի/ ծառայության տեսակը	Կատարման պարտականությունների բնույթը և կատարման ժամկետները, ներառյալ՝ վճարման նշանակալի պայմանները	Հասույթի ճանաչման քաղաքականություն
Փոխկապակցման ծառայություններ	Փոխկապակցման ծառայություններից օգտվելու վճարները գանձվում են հեռահաղորդակցության այլ օպերատորներից Խմբի ցանցում առաջացած տրաֆիկի համար այն պայմանագրերի շրջանակում, որոնք նաև կարգավորում են այլ օպերատորների ցանցերի օգտագործումը Խմբի կողմից: Փոխկապակցման ծառայությունների համար հաշիվները դուրս են գրվում և վճարվում են ամսական կտրվածքով:	Փոխկապակցման ծառայությունների վճարներից ստացվող հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ծառայությունների մատուցմանը գույքահետ:

Ապրանքի/ ծառայության տեսակը	Կատարման պարտականությունների բնույթը և կատարման ժամկետները, ներառյալ՝ վճարման նշանակալի պայմանները	Հասույթի ճանաչման քաղաքականություն
Ֆիքսված ծառայություններ (ինտերնետ, հեռուստատեսությունը և IP հեռախոսակապ)	Խումբը հասույթ է ստանում յուրաքանչյուր բաժանորդից ֆիքսված ծառայությունների համար: Կատարման պարտականությունը համարվում է կատարված ծառայությունների մատուցումից հետո: Ծառայությունը հետվճարային է:	Ֆիքսված կապի ծառայություններից ստացվող հասույթը հիմնականում է ծառայություններից օգտվելու համար կատարվող ամսական ֆիքսված վճարները և ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում ծառայությունների մատուցմանը զուգահեռ՝ անցած ժամանակահատվածը կիրառելով որպես կատարման առաջընթացի չափման միավոր:
Բջջային և ինտերնետ ծառայություններ (բջջային հեռախոսակապ, տվյալներ, ռոմինգ, հաղորդագրություններ, ինտերնետ)	Խումբը հասույթ է ստանում յուրաքանչյուր բաժանորդից բջջային և ինտերնետ ծառայությունների համար: Կատարման պարտականությունը համարվում է կատարված ծառայությունների մատուցումից հետո՝ հիմք ընդունելով օգտագործված թոպեները, մշակված հաղորդագրությունների քանակը և օգտագործված տվյալների ծավալը: Ծառայության համար գործում է թե՛ կանխավճարային և թե՛ հետվճարային տարբերակ:	Բջջային և ինտերնետ ծառայություններից ստացվող հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ծառայությունների մատուցմանը զուգահեռ: Առաջընթացի չափման միավորը հիմնված է օգտագործված թոպենների, մշակված հաղորդագրությունների քանակի և օգտագործված տվյալների ծավալի վրա: Միավորված փաթեթների համար Խումբն առանձին ծառայություններ հաշվառվում է առանձին հիմունքով, եթե այդ ծառայությունները տարբերակելի են, այսինքն կարող են առանձին որոշակիացվել միավորված փաթեթի մյուս ծառայություններից, և եթե բաժանորդը կարող է օգուտ ստանալ այդ ծառայությունից: Հատուցումը բաշխվում է փաթեթի առանձին ծառայությունների միջև՝ հիմք ընդունելով առանձին վաճառքի գները: Ամսական բաժանորդագրության վճարը ճանաչվում է որպես հասույթ այն ամսում, որի ընթացքում ծառայությունը մատուցվում է բաժանորդին: Քանի որ միավորված փաթեթների դեպքում չօգտագործված մեզաբալթերը, հաղորդագրությունները և թոպենները չեն կարող փոխանցվել հաջորդ ժամանակաշրջան, հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ անցած ժամանակահատվածը կիրառելով որպես առաջընթացի չափման միավոր: Խումբը սկսում է ճանաչել հասույթը փաթեթի ակտիվացման պահից մինչև ծառայության գործողության ժամկետի ավարտը: Այս ծառայությունների համար հաշիվները դուրս են գրվում և վճարվում են ամսական կտրվածքով:

Ապրանքի/ ծառայության տեսակը	Կատարման պարտականությունների բնույթը և կատարման ժամկետները, ներառյալ՝ վճարման նշանակալի պայմանները	Հասույթի ճանաչման քաղաքականություն
ՕԱԻ, IP և տվյալների փոխանցում	Խումբը հասույթ է ստանում իր մալուխային ցանցից օգտվելու համար կատարվող ֆիքսված վճարներից: Կատարման պարտականությունը համարվում է կատարված ծառայությունների մատուցումից հետո: Ծառայությունը կանխավճարային է:	Խումբն ունի որոշ երկարաժամկետ ՕԱԻ պայմանագրեր, որոնց շրջանակում ցանցի սպասարկման պարտականությունը և դրա հետ կապված վերադարձի ռիսկը Խմբի կողմից պահվում են պայմանագրի գործողության ընթացքում: Խումբը ճշգրտում է գործարքի գինը նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչի մասով և ճանաչում է համապատասխան տոկոսային ծախսը շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում: Խումբը հասույթը ճանաչում է գծային մեթոդով՝ պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում:
Ապրանքների վաճառք	Հաճախորդը հսկողության իրավունք է ստանում վաճառված ապրանքների նկատմամբ, որոնք հիմնականում իրենցից ներկայացնում են հեռահաղորդակցության սարքավորումներ և բջջային հեռախոսներ, Խմբի հաճախորդների սպասարկման կենտրոնում: Հաշիվները դուրս են գրվում և հասույթը ճանաչվում է ժամանակի այդ պահին: Իրավաբանական անձանց հաշիվները ենթակա են վճարման 30 օրվա ընթացքում: Ֆիզիկական անձանց հաշիվները ենթակա են վճարման կանխիկով՝ հաշիվը դուրս գրելուց անմիջապես հետո, իսկ ապառիկ վաճառքի դեպքում վաճառված ապրանքի համար վճարում է կատարում պայմանագրային բանկը 30 օրվա ընթացքում: Վաճառված ապրանքի համար բոնուսային միավորներ կամ վերադարձման հնարավորություն չեն առաջարկվում:	Հասույթը ճանաչվում է, երբ ապրանքը փոխանցվում է հաճախորդին Խմբի հաճախորդների սպասարկման կենտրոնում և դուրս է գրվում հաշիվը: Միավորված փաթեթների համար Խումբը վաճառված առանձին ապրանքները հաշվառվում է առանձին հիմունքով, եթե այդ ապրանքները հստակ տարբերակելի են, այսինքն կարող են առանձին որոշակիացվել միավորված փաթեթի մյուս ապրանքներից, և եթե հաճախորդը կարող է օգուտ ստանալ այդ ապրանքից: Հատուցումը բաշխվում է փաթեթի սակագնային պլանի շրջանակում վաճառված ապրանքների և մատուցված ծառայությունների միջև՝ հիմք ընդունելով առանձին վաճառքի գները:

6. Անձնակազմի գծով ծախսեր

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Աշխատակիցների վարձատրությունը, ներառյալ աշխատավարձին վերաբերող հարկերը	6,645,677	6,816,329

2021թ. ընթացքում 588,440 հազար դրամ գումարով աշխատակիցների վարձատրությունը (2021թ-ին՝ 472,715 հազար դրամ) կապիտալացվել է հիմնական միջոցներին:

7. Այլ ծախսեր

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Վաճառված սարքավորումների ինքնարժեք	2,927,816	1,320,700
Փոխկապակցման ծառայությունների և ռոմինգի գծով ծախսեր	2,821,651	2,824,123
Տեխնիկական աջակցություն և սպասարկում	1,785,231	1,773,699
Ինտերնետի գնում	1,498,792	2,023,671
Հեռուստաալիքների գնում	1,198,653	1,567,822
Գրասենյակի սպասարկման, էլեկտրաէներգիա և կոմունալ ծախսեր	1,191,437	1,153,910
Շահագործման և սպասարկման վճարներ ՕԱԻ պայմանագրերի գծով	715,677	661,732
Միջնորդավճարների գծով ծախսեր	557,747	433,221
Գովազդ, շուկայավարում և իրացում	510,296	261,462
Աջակցման համակարգի ապահովման ծրագրի իրականացման ծախսեր	477,952	-
Գրասենյակային և տրանսպորտային ծախսեր	359,713	269,945
Այլ հարկերի գծով ծախսեր	88,515	81,604
Մասնագիտական ծառայություններ	67,106	73,445
Այլ գործառնական վարձակալություն	64,552	40,322
Այլ	1,100,722	1,462,271
	15,365,860	13,947,927

8. Զուտ ֆինանսական ծախսեր

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված		
Տոկոսային եկամուտ	22,581	9,177
Ֆինանսական եկամուտ	22,581	9,177
Տոկոսային ծախս վարկերի և փոխառությունների և պարտքային արժեթղթերի գծով	(4,474,582)	(4,294,447)
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով պարտավորության ամորտիզացիայի գծով	(682,958)	(622,003)
Տոկոսային ծախս ՕԱԻ պայմանագրերի հետ կապված պայմանագրի գծով պարտավորությունների գծով	(429,068)	(429,068)
Ռադիոհաճախականության օգտագործման համար վճարվելիք վճարների գծով գեղչի ծախսագրում	(270,205)	(500,087)
Տեղանքի վերականգնման պահուստի գծով գեղչի ծախսագրում	(93,101)	(121,601)
Սարքավորումների ձեռքբերման գծով հետաձգված կրեդիտորական պարտքերի գծով գեղչի ծախսագրում	(52,808)	(183,346)
Ֆինանսական ծախսեր	(6,002,722)	(6,150,552)
Զուտ օգուտ/(կորուստ) փոխարժեքային տարբերություններից	7,454,027	(7,230,269)
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված զուտ ֆինանսական եկամուտ/(ծախսեր)	1,473,886	(13,371,644)

9. Շահութահարկ

(ա) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

Խումբը շահութահարկը վճարում է հայկական ընկերությունների համար կիրառելի 18% դրույքաչափով (2020թ-ին՝ 18%):

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Հետաձգված հարկի գծով ծախս		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	-	-
Շահութահարկի գծով ծախս	-	-

(բ) Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում

	2021թ.		2020թ.	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
Շահույթ/(վնաս) մինչև շահութահարկով հարկումը	619,864		(12,688,245)	
Շահութահարկի գծով օգուտ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(11,576)	(18)	2,283,884	18
Զնանաչված հարկային վնասների աճ	(1,123,349)	(181)	(1,073,730)	(8)
Զհարկվող եկամուտ/(չնվազեցվող ծախսեր)	1,234,925	199	(1,210,154)	(10)
	-	-	-	-

(գ) Զնանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվել են հետևյալ միավորների գծով.

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ	34,844,612	34,829,574
Հարկային վնասներ	38,237,205	32,011,413
	73,270,477	66,840,987

Հարկային վնասներն օգտագործելու ժամկետը լրանում է 1-5 տարում: Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գործողությունը սահմանափակ չէ: Հետաձգված հարկային ակտիվներ չեն ճանաչվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, քանի որ քիչ հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց Խումբը կկարողանա իրացնել այդ հոդվածներից ստացված օգուտը: Խումբը չունի հարկային վնասներ, որոնց օգտագործման ժամկետը լրացել է 2021թ-ին:

10. Հիմնական միջոցներ

հազ. դրամ	Հոդ և շենքեր	Ցանցային ենթակառուց- վածք	Սարքավո- րումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Տնտեսական միջոցներ	Վարձակալված հիմնական միջոցների բարելավումներ	Անավարտ շինարարություն	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք								
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	1,248,877	38,757,097	34,773,382	550,508	760,592	566,765	695,997	77,353,218
Ավելացումներ	12,911	742,419	1,695,070	-	50,558	4,810	47,103	2,552,871
Տեղափոխումներ	(69,031)	142,608	(369,862)	4,299	231,217	5,180	55,589	-
Օտարումներ	-	(535,246)	(1,527,334)	(2,920)	(7,948)	(55,955)	(3,982)	(2,133,385)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	1,192,757	39,106,878	34,571,256	551,887	1,034,419	520,800	794,707	77,772,704
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	1,192,757	39,106,878	34,571,256	551,887	1,034,419	520,800	794,707	77,772,704
Ավելացումներ	12,992	921,644	1,446,440	-	88,127	31,701	261,181	2,762,085
Տեղափոխումներ	7,969	115,792	(25,662)	-	350,914	57,640	(506,653)	-
Օտարումներ	-	(90,297)	(1,351,158)	-	(1,224)	(51,674)	(533)	(1,494,886)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	1,213,718	40,054,017	34,640,876	551,887	1,472,236	558,467	548,702	79,039,903
Մաշվածություն								
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	128,384	9,759,773	20,418,963	421,918	722,450	126,637	-	31,578,125
Տարվա մաշվածություն	24,056	2,775,081	3,709,215	64,923	120,796	40,087	-	6,734,158
Տեղափոխումներ	-	82,096	(270,313)	2,586	185,631	-	-	-
Օտարումներ	-	(401,413)	(791,137)	(2,919)	(4,540)	(6,616)	-	(1,206,625)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	152,440	12,215,537	23,066,728	486,508	1,024,337	160,108	-	37,105,658
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	152,440	12,215,537	23,066,728	486,508	1,024,337	160,108	-	37,105,658
Տարվա մաշվածություն	25,565	2,790,333	3,006,002	48,516	120,460	18,848	-	6,009,724
Տեղափոխումներ	367	-	2,602	-	1,222	(4,191)	-	-
Օտարումներ	-	-	(596,625)	-	(1,496)	(8,114)	-	(606,235)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	178,372	15,005,870	25,478,707	535,024	1,144,523	166,651	-	42,509,147
Հաշվեկշռային արժեք								
Առ 1 հունվարի 2020թ.	1,120,493	28,997,324	14,354,419	128,590	38,142	440,128	695,997	45,775,093
Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	1,040,317	26,891,341	11,504,528	65,379	10,082	360,692	794,707	40,667,046
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	1,035,346	25,048,147	9,162,169	16,863	327,713	391,816	548,702	36,530,756

(ա) Ապահովություն

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 11,013,886 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 11,126,258 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով հիմնական միջոցները գրավադրված են բանկային վարկերի դիմաց (տես Ծանոթագրություն 18):

11. Ոչ նյութական ակտիվներ և գույքվիլ

հազ. դրամ	Գույքվիլ	Հաճախորդների բազա	Լիցենզիաներ և ապրանքային նշաններ	Տարողության ՕԱԻ	Բիլինգային համակարգ և այլ ծրագրեր	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	888,988	165,170	36,757,836	14,784,396	7,331,677	59,928,067
Ավելացումներ	-	-	4,659,698	748,201	238,145	5,646,044
Օտարումներ	-	-	(89,606)	-	(178)	(89,784)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	888,988	165,170	41,327,928	15,532,597	7,569,644	65,484,327
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	888,988	165,170	41,327,928	15,532,597	7,569,644	65,484,327
Ավելացումներ	-	-	228,197	-	24,900	253,097
Օտարումներ	-	-	(559)	-	(75,380)	(75,939)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	888,988	165,170	41,555,566	15,532,597	7,519,164	65,661,485
Ամորտիզացիա և արժեզրկումից կորուստներ						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	-	165,170	16,982,157	3,861,594	3,697,331	24,706,252
Տարվա ամորտիզացիա	-	-	4,877,238	988,856	688,199	6,554,293
Օտարումներ	-	-	(14,072)	-	(62)	(14,134)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	-	165,170	21,845,323	4,850,450	4,385,468	31,246,411
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	-	165,170	21,845,323	4,850,450	4,385,468	31,246,411
Տարվա ամորտիզացիա	-	-	4,840,033	997,925	820,089	6,658,047
Օտարումներ	-	-	(559)	-	(75,263)	(75,822)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	-	165,170	26,684,797	5,848,375	5,130,294	37,828,636
Հաշվեկշռային արժեք						
Առ 1 հունվարի 2020թ.	888,988	-	19,775,679	10,922,802	3,634,346	35,221,815
Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	888,988	-	19,482,605	10,682,147	3,184,176	34,237,916
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	888,988	-	14,870,769	9,684,222	2,388,870	27,832,849

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Յուրոմ» ՓԲԸ-ն ունի ռադիոհաճախականության օգտագործման լիցենզիաներ (Թույլտվություններ) բջջային և ֆիքսված կապի ծառայություններ մատուցելու համար: Թույլտվությունները տրամադրվել են Հանրային ծառայությունների կարգավորման հանձնաժողովի կողմից և թույլ են տալիս Խմբին մատուցել բջջային հեռախոսակապի ծառայություններ: Թույլտվությունների գործողության ժամկետը լրանում է 2023թ. նոյեմբերին: Խումբը վճարում է տարեկան վճար ռադիոհաճախականության օգտագործման համար: Վճարման ենթակա տարեկան վճարները ճանաչվում են որպես ոչ նյութական ակտիվ ներկա արժեքով, որը որոշվել է զեղչելով դրամական հոսքերը ոչ ռիսկային 5.4% տոկոսադրույքով (2020թ-ին՝ 3.5%):

Գուղվիլ ներառող դրամաստեղծ միավորի արժեզրկման ստուգում

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Խումբը շարունակում էր կատարել կապիտալ ծախսումներ ցանկի որակի բարելավման հետ կապված: Խմբի հիմնական միջոցները և ոչ նյութական ակտիվները գնահատվել են արժեզրկման տեսանկյունից 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Արժեզրկման ստուգման նպատակով գուղվիլը բաշխվում է Խմբի ընդհանուր գործառնություններին: Խումբը չունի ավելի փոքր դրամաստեղծ միավոր, որի մակարդակով գուղվիլը կվերահսկվեր ներքին կառավարչական նպատակների համար:

Դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը հիմնված է վերջինիս օգտագործման արժեքի վրա, որը որոշվել է գեղչելով Խմբի շարունակվող գործառնություններից առաջացող ապագա դրամական հոսքերը: Դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի բարձր է վերջինիս հաշվեկշռային արժեքից, և արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվել:

Ձեղչված դրամական հոսքերի կանխատեսումների համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ

Փոխհատուցվող գումարները հաշվարկելու համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններն են՝ գեղչման դրույքը, վերջնական արժեքի աճի տեմպը և նախքան տոկոսների վճարումը, հարկումը, մաշվածության և ամորտիզացիայի մասհանումները շահույթի (EBITDA) մարժան: Այդ ենթադրությունները ներկայացված են ստորև:

(i) Ձեղչման դրույք

Դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար կիրառվել է 14.1% նախքան հարկումը գեղչման անվանական դրույք: Ձեղչման դրույքը որոշվել է հիմք ընդունելով անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը և տվյալ ոլորտի համար կապիտալի միջին կշռված արժեքի միջինը, որը հիմնված է պարտքի լծակավորման 30% հնարավոր տիրույթի վրա՝ 11.2% շուկայական տոկոսադրույքով:

Վերջնական արժեքի աճի տեմպ

Դրամական հոսքերը կանխատեսվել են հիմք ընդունելով անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը, գործառնական գործունեության փաստացի արդյունքները և հնգամյա բիզնես ծրագիրը: Որոշվել է հարատև 3.5% երկարաժամկետ աճի տեմպ՝ որպես Հայաստանի գնաճի կանխատեսում երկարաժամկետ կտրվածքով:

(ii) Բյուջեով նախատեսված EBITDA-ի մարժան

Բյուջեով նախատեսված EBITDA-ն գնահատվում է հիմք ընդունելով ներկա գործառնությունների հետ կապված անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը՝ հետևյալ ճշգրտումով:

Խումբը կանխատեսում էր հասույթի աճ հիմք ընդունելով վաճառքի գնահատված ծավալը և գների աճը: Արդյունքում կանխատեսվում էր EBITDA-ի մարժայի աստիճանական աճ 35%-ից մինչև 40% հաջորդ հինգ տարիների համար:

Չգայնությունը ենթադրությունների փոփոխությունների նկատմամբ

Կապիտալի միջին կշռված արժեքի աճը 0.6 տոկոսային կետով կամ EBITDA-ի մարժայի նվազումը 1 տոկոսային կետով թե՛ կանխատեսվող և թե՛ վերջնական ժամանակաշրջանում կհանգեցնի արժեզրկման ճանաչմանը:

12. Վարձակալություն

(ա) Խումբը՝ որպես վարձակալ

Խումբը վարձակալում է LTE ցանցի ենթակառուցվածքի համար օգտագործվող մի շարք տարածքներ, գրասենյակներ/սերվերների համար նախատեսված տարածքներ, հաճախորդներին սպասարկող խանութներ, ինչպես նաև որոշ մույթ օպտիկական մանրաթելի ալիքներ:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Խումբը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

հազ. դրամ	Տարածքներ հեռահաղոր- դակցության աշտարակ- ների տեղադրման համար	Տանիքների տարածք ալեհավաք- ների տեղադրման համար	Տեղադրված սյուներ	Այլ պորտֆելներ	Հիմնական գրասենյակ	Խանութներ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	1,295,468	2,047,195	813,756	129,055	610,741	411,846	5,308,061
Ավելացումներ*	12,762	638,823	1,680	379,811	-	374,518	1,407,594
Վերափոխում	-	-	388,279	(9,547)	(127,856)	2,834	253,710
Տարվա մաշվածության գումար	(124,697)	(394,664)	(100,884)	(373,367)	(354,347)	(551,532)	(1,899,491)
Օտարումներ	(183,969)	(105,859)	(120,969)	-	-	(94,432)	(505,229)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	999,564	2,185,495	981,862	125,952	128,538	143,234	4,564,645
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	999,564	2,185,495	981,862	125,952	128,538	143,234	4,564,645
Ավելացումներ*	17,033	345,388	3,127	296,381	528,091	484,444	1,674,464
Վերափոխում	116,171	28,461	100,896	(18,189)	-	(30,790)	196,549
Տարվա մաշվածության գումար	(140,836)	(390,011)	(129,438)	(330,864)	(252,955)	(486,262)	(1,730,366)
Օտարումներ	-	-	(5,469)	-	-	(2,103)	(7,572)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	991,932	2,169,333	950,978	73,280	403,674	108,523	4,697,720

* Խումբն ունի վարձակալության պայմանագրեր, որոնց գործողության ժամկետը որոշվում է 1-6 ամիս առաջ տրվող կարճաժամկետ ծանուցման հիման վրա: Այս պայմանագրերի համար օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը ճանաչվում և ամորտիզացվում է ծանուցման ժամկետի ընթացքում: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը շարունակաբար վերաչափվում է՝ ելնելով ծանուցման չօգտագործված ժամկետից:

Գրասենյակների/խանութների տարածքների վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 5-ից 10 տարի, ցանցի տարածքի վարձակալության ժամկետը՝ 5-ից 10 տարի, իսկ մույթ մանրաթելի վարձակալության ժամկետը՝ 10 տարի:

Վարձակալության գծով պարտավորություն

հազ. դրամ	Տարածքներ հեռահաղոր- դակցության աշտարակ- ների տեղադրման համար	Տանիքների տարածք ալեհավաք- ների տեղադրման համար	Տեղադրված սյուներ	Այլ պորտֆելներ	Հիմնական գրասենյակ	Խանութներ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	1,425,591	2,191,468	905,006	202,356	681,382	524,621	5,930,424
Ավելացումներ	12,762	615,997	1,680	379,811	-	374,518	1,384,768
Վարձակալության վերափոխում	-	-	388,279	(9,547)	(179,140)	2,834	202,426
Տոկոսային ծախս	144,689	259,539	112,562	14,181	49,324	41,367	621,662
Վարձավճարներ	(223,650)	(583,608)	(184,309)	(347,056)	(423,028)	(574,380)	(2,336,031)
Վարձակալության գծով պարտավորության դուրսգրում	(193,074)	(110,207)	(127,383)	-	-	(99,805)	(530,469)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	1,166,318	2,373,189	1,095,835	239,745	128,538	269,155	5,272,780
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	1,166,318	2,373,189	1,095,835	239,745	128,538	269,155	5,272,780
Ավելացումներ	8,289	341,251	3,127	296,381	528,091	484,444	1,661,583
Վարձակալության վերափոխում	68,417	1,613	100,896	(18,189)	-	(30,790)	121,947
Տոկոսային ծախս	151,949	232,388	175,368	18,084	47,047	58,122	682,958
Վարձավճարներ	(245,746)	(579,979)	(88,118)	(360,261)	(256,834)	(561,261)	(2,092,199)
Վարձակալության գծով պարտավորության դուրսգրում	-	-	(6,310)	-	-	(2,437)	(8,747)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	1,149,227	2,368,462	1,280,798	175,760	446,842	217,233	5,638,322

(բ) Խումբը՝ որպես վարձատու

Խումբը վարձակալության է հանձնում բջջային սարքեր բջջային ծառայություններից օգտվող հաճախորդներին չեղյալ չհամարվող գործառնական վարձակալության շրջանակում: Այս վարձակալությունները Խումբը դասակարգում է որպես գործառնական վարձակալություն, քանի որ դրանց շրջանակում չեն փոխանցում ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերը և հատույցները:

Ապագա նվազագույն վարձավճարներ

Ստորև ներկայացված են դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չեղյալ չհամարվող վարձակալությունների գծով ստացվելիք նվազագույն վարձավճարները.

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Մինչև մեկ տարի	27,787	363,539
Մեկից հինգ տարի	-	43,231
	27,787	406,770

13. Պաշարներ

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Վերավաճառքի համար նախատեսված ապրանքներ	848,020	318,242
Սպառողական նյութեր և պահեստամասեր	262,734	242,936
	1,110,754	561,178

14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Կանխիկը դրամարկղում	89,538	61,525
Կանխիկը ճանապարհին	102,904	99,473
Բանկային հաշիվներ	2,029,445	1,494,609
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում և դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում	2,221,887	1,655,607

Տոկոսադրույքի ռիսկին Խմբի ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը և ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության վերլուծությունը ներկայացված են Ծանոթագրություն 22-ում:

15. Սեփական կապիտալ

(ա) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր բաժնետերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Ընկերության բաժնետերերի ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Ծախսեր

2021թ. և 2020թ. ընթացքում շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ից հետո մինչև այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթիվը շահաբաժիններ չեն առաջարկվել:

16. Կապիտալի կառավարում

Խումբը չունի կապիտալի կառավարման ձևակերպված քաղաքականություն, սակայն ղեկավարությունը ձգտում է ապահովել կապիտալի բավարար բազա՝ Խմբի գործառնական և ռազմավարական պահանջները բավարարելու համար: Ներկայումս Խումբը մշակում է իր սեփական կապիտալի բացասական մեծության կառավարման ծրագիր:

Խմբի կապիտալի նկատմամբ կիրառելի չեն արտաքին մարմինների պահանջներ:

17. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

2019թ. մայիսին Խումբը թողարկել է ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսեր՝ 50,000 ընդհանուր քանակով, 100 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով և տարեկան 7.5% եկամտաբերությամբ և ՀՀ դրամով պարտատոմսեր՝ 2,500 ընդհանուր քանակով, 100,000 դրամ անվանական արժեքով և 11% տարեկան եկամտաբերությամբ: Պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի ֆոնդային բորսայում:

18. Վարկեր և փոխառություններ

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ամորտիզացված արժեքով չափվող Խմբի տոկոսակիր վարկերի և փոխառությունների պայմանագրային պայմանների մասին: Տոկոսադրույքի, արժույթային և իրացվելիության ռիսկերին Խմբի ենթարկվածության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 22-ում:

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր և վարկային գծեր	3,390,573	8,276,923
Գրավով չապահովված փոխառություններ այլ կապակցված կողմերից	4,277,463	8,350,509
Գրավով չապահովված փոխառություններ բաժնետերերից	-	3,178,732
	7,668,036	19,806,164
Ընթացիկ պարտավորություններ		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր և վարկային գծեր	24,488,620	21,900,762
Գրավով չապահովված բանկային վարկ բաժնետիրոջից	481,245	523,688
Գրավով չապահովված փոխառություններ բաժնետերերից	3,110,394	236,592
Գրավով չապահովված փոխառություններ այլ կապակցված կողմերից	17,782,804	16,374,811
	45,863,063	39,035,853

(ա) Պայմանները և մարման ժամանակացույցը

Ստորև ներկայացված են վարկերի և փոխառություններ համար գործող պայմանները և մարման ժամկետները:

հազ. դրամ	Արժույթ	Անվանակ. տոկոսադր.	Մարման տարի*	31 դեկտեմբերի 2021թ.		31 դեկտեմբերի 2020թ.	
				Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք	Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք
Գրավով ապահովված վարկային գիծ	ԱՄՆ դոլար	7.75%-9.80%	2023	7,321,337	7,321,337	7,962,177	7,962,177
Գրավով ապահովված վարկային գիծ	ԱՄՆ դոլար	9.25%	2022	1,605,773	1,605,773	1,747,742	1,747,742
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	9.50%	2022	144,492	144,492	157,226	157,226
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	8.00%	2022	144,620	144,620	341,047	341,047
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	8.00%	2022	1,018,143	1,018,143	1,108,161	1,108,161
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	6m Libor+7%	2020	13,246,542	13,246,542	13,769,798	13,769,798
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	3m Libor+4%	2024	4,398,286	4,398,286	5,091,534	5,091,534
Գրավով չապահովված վարկային գիծ բաժնետիրոջից	ԱՄՆ դոլար	7.00%	2022	481,245	481,245	523,688	523,688
Գրավով չապահովված փոխառություններ բաժնետերերից	ԱՄՆ դոլար	6%	2022	3,110,394	3,110,394	3,415,324	3,415,324
Գրավով չապահովված փոխառություն այլ կապակցված կողմից	ԱՄՆ դոլար	9.0%-9.5%	2022	3,881,919	3,881,919	4,210,944	4,210,944
Գրավով չապահովված փոխառություն այլ կապակցված կողմից	Եվրո	6%+6mEur Libor	2023-2025	2,264,073	2,264,073	2,677,300	2,677,300
Գրավով չապահովված փոխառություն այլ կապակցված կողմից	ԱՄՆ դոլար	5%	2022	1,271,764	1,271,764	1,306,279	1,306,279
Գրավով չապահովված փոխառություն այլ կապակցված կողմից	ՀՀ դրամ	12.0%	2022	2,407,353	2,407,353	2,408,679	2,408,679
Գրավով չապահովված փոխառություններ այլ կապակցված կողմից	Եվրո	5.5%-8.5%	2022	5,956,167	5,956,167	6,673,727	6,673,727
Գրավով չապահովված փոխառություններ այլ կապակցված կողմից	Եվրո	6.0%-6.5%	2023-2025	6,278,991	6,278,991	7,448,391	7,448,391
				53,531,099	53,531,099	58,842,017	58,842,017

* Մարման տարին ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ժամկետանց մնացորդների համար՝ այդ ամսաթվի դրությամբ գործող փոփոխված պայմանների հիման վրա:

Խմբի գրավով ապահովված բանկային վարկերի դիմաց գրավադրված են հիմնական միջոցները (Ծանոթագրություն 10), «Յուրոմ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերը և բանկային հաշիվների շրջանառությունը:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի 13,246,542 հազար դրամ և 4,398,286 հազար դրամ գումարով գրավով ապահովված բանկային վարկեր: Պայմանագրերի պայմանների համաձայն՝ այդ վարկերը ենթակա են մարման համապատասխանաբար 2020թ-ին և 2024թ-ին: Մարումներ չեն կատարվել, և 13,246,542 հազար դրամ գումարով վարկը դարձել է ժամկետանց 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բացի այդ, վարկային պայմանագրերը ներառում են մի շարք ֆինանսական սահմանափակումներ, որոնք խախտվել են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այդ խախտումների հետևանքով վարկատուները կարող են պահանջել վարկերի ըստ պահանջի մարումը: Խումբը վերը նշված երկու վարկերը դասակարգել է որպես կարճաժամկետ փոխառություններ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(բ) Պարտավորությունների փոփոխությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի համադրում

հազ. դրամ	Այլ վարկեր և փոխառություններ	
	2021թ.	2020թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	58,842,017	54,445,290
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված		
Մուտքեր փոխառություններից	-	1,815,461
Փոխառությունների մարում	(167,023)	(4,648,103)
Վճարված տոկոսներ	(2,876,439)	(2,968,729)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	(3,043,462)	(5,801,371)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ	(6,526,664)	6,115,121
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	4,259,208	4,082,977
Ընդամենը պարտավորությունների հետ կապված այլ փոփոխություններ	4,259,208	4,082,977
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	53,531,099	58,842,017

19. Պահուստներ

հազ. դրամ	Տեղանքի վերականգնում	
	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Մնացորդը տարեսկզբի դրությամբ	1,663,176	1,571,799
Տարվա ընթացքում ձևավորված/(հակադարձված) պահուստներ	117,058	(27,777)
Տարվա ընթացքում օգտագործված պահուստներ	(5,090)	(2,447)
Չեղյի ծախսագրում	93,101	121,601
Մնացորդը տարեվերջի դրությամբ	1,868,245	1,663,176

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Խմբի կողմից իր ցանցի համար վարձակալված տարածքները պետք է վերականգնվեն իրենց սկզբնական վիճակի, և տեղադրված ակտիվները պետք է տեղափոխվեն վարձակալության պայմանագրերի դադարեցումից հետո: Պահուստը գնահատվել է հաշվի առնվելով վերականգնման ծախսումների գումարին և ժամկետին վերաբերող ռիսկերը: Գնահատումների համաձայն՝ տարածքի վերականգնման համար պահանջվող

միջին ժամկետը կազմում է 10 տարի հաշվետու ամսաթվից՝ հիմք ընդունելով տեղադրված ակտիվների տնտեսական ծառայության ժամկետը և ակնկալվող ապագա տեխնոլոգիական փոփոխությունները: Վերականգնման ծախսումների ներկա արժեքը որոշվել է գեղջելով գնահատված վերականգնման ծախսումները ոչ ռիսկային անվանական 6.5% տոկոսադրույքով (2020թ-ին՝ 5.6%): Հաշվի առնելով պարտավորության երկարաժամկետ բնույթը՝ պահուստի գնահատման հետ կապված հիմնական անորոշությունը վերաբերում է այն ծախսումներին, որոնք Խումբը կկրի, և վերականգնման ժամկետներին:

Տեղանքի վերականգնման ծախսումների գծով պահուստ ձևավորելիս՝ ղեկավարությունը խորհրդակցել է իր ներքին ինժեներների հետ, որոնք դիտարկել են ցանցի տարածքների տարբեր տեսակները, ապամոնիտաժման համար անհրաժեշտ աշխատանքները և յուրաքանչյուր աշխատանքի համար պահանջվող ծախսերի միջին գումարը:

20. Պայմանագրի գծով պարտավորություններ

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		
ՕԱԻ պայմանագրերի գծով ստացված կանխավճարներ	7,431,990	7,711,656
Հետաձգված հատույթ ցանցի միացման ծառայության գծով	112,622	110,504
	7,544,612	7,822,160
Ընթացիկ պարտավորություններ		
Բաժանորդներից որպես կանխավճար ստացված հատուցումներ	202,150	1,046,765
ՕԱԻ պայմանագրերի գծով ստացված կանխավճարներ	572,988	327,386
Հետաձգված հատույթ ցանցի միացման ծառայության գծով	76,376	85,346
	851,514	1,459,497

21. Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Ոչ ընթացիկ կրեդիտորական պարտքեր		
Ռադիոհաճախականության վճար	3,445,087	6,632,703
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	-	168,759
	3,445,087	6,801,462
Ընթացիկ կրեդիտորական պարտքեր		
Ռադիոհաճախականության վճար	3,271,417	3,299,730
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	4,262,729	5,825,755
Բջջային օպերատորներին վճարվելիք գումարներ	3,188,478	5,834,151
Արձակուրդի պահուստ	748,659	638,587
Վճարվելիք ԱԱՀ	364,571	1,117,528
ՕԱԻ գծով կրեդիտորական պարտքեր	335,771	3,851,555
Վճարվելիք այլ հարկեր	86,156	321,887
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	530,810	461,771
	12,788,591	21,350,964
Ընդամենը առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	16,233,678	28,152,426

Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերի հետ կապված արժույթային և իրացվելիության ռիսկերին Խմբի ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 22-ում:

22. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում

(ա) Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Ղեկավարության գնահատմամբ բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքին, ինչը պայմանավորված է ակտիվների և պարտավորությունների կարճաժամկետ բնույթով կամ երկարաժամկետ ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող շուկայական տոկոսադրույքների հետ մոտավոր համապատասխանությամբ:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Խումբը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին.

- պարտքային ռիսկ,
- իրացվելիության ռիսկ,
- շուկայական ռիսկ:

Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Ղեկավարությունը պատասխանատվություն է Խմբի ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և հսկողության համար: Խմբի ղեկավարությունը քաջատեղյակ է տվյալ ոլորտի ռիսկերին և խնդիրներին: Քաղաքական, սոցիալական և տնտեսական գործոնները դիտարկվում են կուտակային հիմունքով՝ ռազմավարական որոշումներ կայացնելու համար: Բացի այդ, ղեկավարությունը դասընթացների և այլ գործողությունների միջոցով նպատակ ունի ձևավորել հսկողության կանոնակարգված և կառուցողական միջավայր, որտեղ բոլոր աշխատակիցները հստակ պատկերացում ունեն իրենց դերերի և պարտականությունների մասին:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական կորուստ կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Պարտքային ռիսկն առաջանում է հիմնականում հաճախորդներից ստացվելիք դեբիտորական պարտքերի գծով:

Ֆինանսական ակտիվների և պայմանագրի գծով ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին: Ստորև ներկայացված է առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

հազ. դրամ

	Հաշվեկշռային արժեք	
	2021թ.	2020թ.
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	9,407,738	16,894,059
Պայմանագրի գծով ակտիվներ	158,669	297,559
Այլ ակտիվներ (տրամադրված փոխառություններ)	-	1,320
Բանկային հաշիվների մնացորդներ և կանխիկը ճանապարհին	2,132,349	1,594,082
	11,698,756	18,787,020

Առևտրական դեբիտորական պարտքեր

Պարտքային ռիսկին Խմբի ենթարկվածությունը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր հաճախորդի բնութագրերից: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը դիտարկում է նաև այն գործոնները, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ Խմբի հաճախորդների բազայի պարտքային ռիսկի վրա, այդ թվում՝ այն երկրին բնորոշ պարտագանգման ռիսկը, որտեղ իրենց գործունեությունն են իրականացնում հաճախորդները: Հասույթի կենտրոնացման վերաբերյալ մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 5-ում:

Խումբն ապրանքներ է վաճառում և ծառայություններ է մատուցում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց: Խումբը չունի այնպիսի հաճախորդ, որի հետ գործարքներին բաժին է ընկնում վաճառքի գործառնություններից ստացված հասույթի 10%-ը: Խումբը կառավարում է պարտքային ռիսկը պահանջելով կանխավճարներ խոշոր հաճախորդներից երկարաժամկետ պայմանագրերի դեպքում:

Այլ պայմանագրերի համար Խումբը գնահատում է հաճախորդների վճարունակությունը՝ նախքան վճարման և սպասարկման ստանդարտ պայմաններն առաջարկելը: Իրավաբանական անձանց և վերջնական օգտատեր իրավաբանական անձանց համար Խումբը պարտքային ռիսկը վերահսկում է անհատական հիմունքով, գնահատելով յուրաքանչյուր հաճախորդի վճարունակությունը, հաշվի առնելով վճարումների ուշացումները, գործունեության ոլորտը, ժամկետայնությունը և նախկինում ֆինանսական դժվարությունների առկայության հանգամանքը:

Խումբը չի պահանջում գրավ առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի համար:

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունն՝ ըստ աշխարհագրական տարածաշրջանների:

հազ. դրամ

	Հաշվեկշռային արժեք	
	2021թ.	2020թ.
Հայաստանի Հանրապետություն	2,728,359	3,006,368
Մերձավոր Արևելքի երկրներ	5,085,898	5,668,220
Եվրոյի գոտու երկրներ	720,733	1,449,283
ԱՊՀ այլ երկրներ	182,429	6,423,589
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	12,484	25,754
Այլ երկրներ	677,835	320,845
	9,407,738	16,894,059

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ամենախոշոր հաճախորդին՝ բջջային կապի օպերատորին և մեծածախ հաճախորդին առևտրական դեբիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքից բաժին է ընկնում 2,303,360 հազար դրամ գումարը (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ այլ հաճախորդ, բջջային կապի օպերատորին և մեծածախ հաճախորդ՝ 5,128,972 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար

Իրավաբանական անձանց գծով դեբիտորական պարտքերը, որոնց մնացորդը գերազանցում է 20,000 հազար դրամը, Խումբը գնահատում է անհատական հիմունքով: Խումբը պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիքին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են կորուստ կրելու ռիսկը կանխատեսելու համար (ներառելով, սակայն չսահմանափակվելով հետևյալով՝ արտաքին վարկանիշներ, դրամական հոսքերի կանխատեսումներ և հաճախորդների մասին մամուլում առկա տեղեկատվություն), և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են պարտագանգման տեղի ունենալու ռիսկի մասին և համընկնում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության արտաքին պարտքային վարկանիշների սահմանումների հետ: Անհատական հիմունքով գնահատվող առևտրական դեբիտորական պարտքերի համար ակնկալվող պարտքային կորուստները Խումբը գնահատում է հիմք ընդունելով ժամկետանցության կարգավիճակը և վճարման փաստացի ձևը 12-ամսյա ժամանակահատվածում:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն անհատական հիմունքով գնահատվող առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով պարտքային ռիսկին ենթարկվածության, ակնկալվող պարտքային կորուստների և պարտքային որակի վերաբերյալ համապատասխանաբար 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2021թ. հազ. դրամ	Ամբողջ ժամկետում ԱԳԿ, չարժեզրկված	Ամբողջ ժամկետում ԱԳԿ, արժեզրկված	Ընդամենը
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձինք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	3,527,749	6,103,193	9,630,942
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(44,962)	(2,371,325)	(2,416,287)
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձինք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների	3,482,787	3,731,868	7,214,655
2020թ. հազ. դրամ	Ամբողջ ժամկետում ԱԳԿ, չարժեզրկված	Ամբողջ ժամկետում ԱԳԿ, արժեզրկված	Ընդամենը
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձինք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	8,559,045	7,580,830	16,139,875
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(31,896)	(1,570,238)	(1,602,134)
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձինք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների	8,527,149	6,010,592	14,537,741

Խոսմբը պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ այն տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են կորստի ռիսկը կանխատեսելու համար (որոնք ներառում են, սակայն չեն սահմանափակվում հետևյալով՝ արտաքին պարտքային վարկանիշներ, տեղեկատվություն հնարավոր ֆինանսական դժվարությունների և ժամկետանց օրերի վերաբերյալ), և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն խմբային հիմունքով գնահատվող իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով պարտքային ռիսկին ենթարկվածության և ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2021թ. հազ. դրամ	Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձինք՝ ներառյալ ԱԿԳ		Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձինք՝ առանց ԱԿԳ	
	ԱԿԳ	ԱԿԳ	մակարդակը	
Ոչ ժամկետանց	511,234	(5,732)	1.1%	505,502
0 - 30 օր ժամկետանց	124,110	(5,918)	4.8%	118,192
31 - 90 օր ժամկետանց	86,771	(13,373)	15.4%	73,398
91 - 180 օր ժամկետանց	56,156	(22,213)	39.6%	33,943
181 - 270 օր ժամկետանց	51,494	(33,980)	66.0%	17,514
271 - 365 օր ժամկետանց	23,004	(21,096)	91.7%	1,908
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	487,965	(487,965)	100.0%	-
	1,340,734	(590,277)	44.0%	750,457

2020թ.		Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձինք՝ ներառյալ ԱԿՊ		Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձինք՝ առանց ԱԿՊ	
հազ. դրամ		ԱԿՊ	մակարդակը		
Ոչ ժամկետանց	376,826	(6,851)	1.82%		369,975
0 - 30 օր ժամկետանց	93,497	(6,210)	6.64%		87,287
31 - 90 օր ժամկետանց	67,880	(10,882)	16.03%		56,998
91 - 180 օր ժամկետանց	58,842	(20,509)	34.85%		38,333
181 - 270 օր ժամկետանց	43,984	(30,930)	70.32%		13,054
271 - 365 օր ժամկետանց	36,585	(32,409)	88.59%		4,176
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	465,498	(465,498)	100.00%		-
	1,143,112	(573,289)	50.15%		569,823

2021թ.		Խմբային հիմունքով գնահատված ֆիզիկական անձինք՝ ներառյալ ԱԿՊ		Խմբային հիմունքով գնահատված ֆիզիկական անձինք՝ առանց ԱԿՊ	
հազ. դրամ		ԱԿՊ	մակարդակը		
Ոչ ժամկետանց	1,363,821	(16,075)	1.4%		1,347,746
0 - 30 օր ժամկետանց	59,093	(11,499)	19.5%		47,594
31 - 90 օր ժամկետանց	57,796	(30,827)	53.3%		26,969
91 - 180 օր ժամկետանց	42,000	(33,771)	80.4%		8,229
181 - 270 օր ժամկետանց	31,359	(28,965)	92.4%		2,394
271 - 365 օր ժամկետանց	173,897	(164,203)	94.4%		9,694
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	1,336,150	(1,336,150)	100.0%		-
	3,064,116	(1,621,490)	56.6%		1,442,626

2020թ.		Խմբային հիմունքով գնահատված ֆիզիկական անձինք՝ ներառյալ ԱԿՊ		Խմբային հիմունքով գնահատված ֆիզիկական անձինք՝ առանց ԱԿՊ	
հազ. դրամ		ԱԿՊ	մակարդակը		
Ոչ ժամկետանց	1,722,288	(20,658)	1.2%		1,701,630
0 - 30 օր ժամկետանց	48,355	(10,004)	20.7%		38,351
31 - 90 օր ժամկետանց	53,068	(29,998)	56.5%		23,070
91 - 180 օր ժամկետանց	65,774	(55,151)	83.8%		10,623
181 - 270 օր ժամկետանց	72,961	(68,298)	93.6%		4,663
271 - 365 օր ժամկետանց	56,356	(55,625)	98.7%		731
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	1,360,557	(1,353,130)	99.5%		7,427
	3,379,359	(1,592,864)	47.1%		1,786,495

Խումբն օգտագործում է պահուստավորման մատրից անհատական հիմունքով չգնահատվող իրավաբանական անձանցից ստացվելիք առևտրական դեբիտորական պարտքերի և ֆիզիկական անձանցից ստացվելիք առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելու համար, որը ներառում է մեծ թվով փոքր գումարով մնացորդներ:

Կորստի մակարդակը հաշվարկվում է «roll rate» մեթոդով, որը հիմնված է այն հավանականության վրա, որ դեբիտորական պարտքը կանցնի ժամկետանցությունից մինչև դուրս գրում հաջորդական փուլերով: «Roll rate»-երը հաշվարկվում են առանձին հիմունքով տարբեր սեգմենտների հաճախորդների համար՝

հիմք ընդունելով գնված ծառայության տեսակը: Կորստի մակարդակը հիմնված է վերջին երկու տարիների ընթացքում կրած փաստացի պարտքային կորուստների վրա: Խմբային հիմունքով գնահատվող դեբիտորական պարտքերի համար կիրառվում է 100% արժեզրկման դրույք ավելի քան 365 օր ժամկետանց հաճախորդների համախառն առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով: Պակաս ժամկետով ժամկետանց առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով կիրառվում են արժեզրկման ավելի ցածր դրույքներ:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններ

Ստորև ներկայացված է առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխությունները տարվա ընթացքում:

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Մնացորդը տարեսկզբի դրությամբ	(3,768,287)	(3,627,307)
Ճանաչված արժեզրկումից կորուստ	(944,584)	(88,201)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ	55,545	(73,186)
Դեբիտորական պարտքերի դուրսգրում	29,272	20,407
Մնացորդը տարեվերջի դրությամբ	(4,628,054)	(3,768,287)

Բանկային հաշիվների մնացորդներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ուներ 2,029,445 հազար դրամ գումարով բանկային հաշիվների մնացորդներ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,494,609 հազար դրամ): Բանկային հաշիվների ընդհանուր մնացորդներից 1,914,974 հազար դրամ գումարը պահվում է Ba3-B2 պարտքային վարկանիշով հայկական բանկերում:

Խմբի գնահատմամբ բանկերում պահվող ընթացիկ հաշիվների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում հիմնականում վերջիններիս կարճաժամկետայնության պատճառով:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Խումբը կունենա դժվարություններ իր ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնց մարումը պահանջում է դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի տրամադրում: Խմբի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման մոտեցումն է մշտապես ապահովել հնարավորինս բավարար իրացվելիություն պահանջվող ժամկետներում պարտավորությունները կատարելու համար՝ թե՛ սովորական, թե՛ արտասովոր պայմաններում առանց անընդունելի վնասների հանգեցնելու կամ Խմբի հեղինակությունը վտանգի ենթարկելու:

Այս նպատակով Խումբը կատարում է դրամական հոսքերի կարճաժամկետ կանխատեսումներ՝ հիմք ընդունելով գործառնական և ներդրումային գործունեության բնույթով պայմանավորված ֆինանսական պահանջները: Որպես կանոն, այս պահանջները կանխատեսվում են տարեկան և ամսական կտրվածքով: Խումբը ձգտում է ապահովել դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների այնպիսի չափ, որը կգերազանցի ֆինանսական պարտավորություններից (բացառությամբ առևտրական կրեդիտորական պարտքերից) ակնկալվող դրամական միջոցների արտահոսքը հաջորդ 60 օրերի ընթացքում:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնությունը՝ ներառյալ հաշվարկված տոկոսների վճարումները:

2021թ. հազ. դրամ	Հաշվեկշռ. արժեք	Պայմանագրային դրամական հոսքեր					
		Ընդամենը	Ցպահանջ և մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս	1-2 տարի	2-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ							
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր և վարկային գծեր	27,879,193	28,169,934	20,535,955	4,090,269	3,543,710	-	-
Գրավով չապահովված բանկային վարկ բաժնետիրոջից	481,245	488,888	4,696	484,192	-	-	-
Գրավով չապահովված փոխառություն բաժնետերերից	3,110,394	3,154,697	3,154,697	-	-	-	-
Գրավով չապահովված փոխառություններ այլ կապակցված կողմերից	22,060,267	22,801,641	9,719,360	8,499,670	3,139,003	1,443,608	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,676,646	2,731,548	28,121	2,703,427	-	-	-
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	4,262,729	4,262,729	4,186,116	76,613	-	-	-
Վճարվելիք ռադիոհաճախականության օգտագործման վճար	6,716,504	7,080,919	837,054	2,511,161	3,732,704	-	-
Բջջային օպերատորներին վճարվելիք գումարներ	3,188,478	3,188,478	3,188,478	-	-	-	-
ՕԱԻ գծով կրեդիտորական պարտքեր	335,771	335,771	335,771	-	-	-	-
Վարձակալության գծով կրեդիտորական պարտքեր	5,638,322	7,809,714	683,160	1,173,632	1,285,715	2,778,058	1,889,149
	76,349,549	80,024,319	42,673,408	19,538,964	11,701,132	4,221,666	1,889,149

2020թ. հազ. դրամ	Հաշվեկշռ. արժեք	Պայմանագրային դրամական հոսքեր					
		Ընդամենը	Ցպահանջ և մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս	1-2 տարի	2-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ							
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր և վարկային գծեր	30,177,685	31,803,206	19,036,620	3,837,441	5,735,644	3,193,501	-
Գրավով չապահովված բանկային վարկ բաժնետիրոջից	523,688	532,910	6,211	526,699	-	-	-
Գրավով չապահովված փոխառություն բաժնետերերից	3,415,324	3,438,239	28,019	159,971	3,250,249	-	-
Գրավով չապահովված փոխառություններ այլ կապակցված կողմերից	24,725,320	25,732,752	13,565,292	3,187,529	5,175,258	3,435,559	369,114
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,890,886	3,182,718	30,274	174,075	2,978,369	-	-
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	5,994,514	6,048,581	4,517,607	1,347,057	183,917	-	-
Վճարվելիք ռադիոհաճախականության օգտագործման վճար	9,932,433	10,429,134	837,054	2,511,161	3,348,215	3,732,704	-
Բջջային օպերատորներին վճարվելիք գումարներ	5,834,151	5,834,151	5,834,151	-	-	-	-
ՕԱԻ գծով կրեդիտորական պարտքեր	3,851,555	3,851,555	3,851,555	-	-	-	-
Վարձակալության գծով կրեդիտորական պարտքեր	5,272,780	7,655,049	580,114	1,072,098	989,357	2,592,049	2,421,431
	92,618,336	98,508,295	48,286,897	12,816,031	21,661,009	12,953,813	2,790,545

Չի ակնկալվում, որ ժամկետայնության վերլուծությունում ներառված դրամական հոսքերը կարող են առաջանալ շատ ավելի վաղ ժամկետներում կամ նշանակալիորեն տարբեր գումարների չափով:

(ե) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը Խմբի եկամտի կամ նրա ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, այդ թվում՝ արտարժույթի փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխության արդյունքում: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Խումբը չի կիրառում հեջի հաշվառում շահույթի կամ վնասի տատանումները կառավարելու համար:

Արժույթային ռիսկ

Խումբը ենթարկվում է արժույթային ռիսկին ֆունկցիոնալ արժույթից տարբեր արժույթներով հիմնականում ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով արտահայտված գնումների և փոխառությունների հետ կապված:

Ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին

Ստորև ներկայացված է Խմբի ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին:

հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլարով արտահայտված	Եվրոյով արտահայտված	ԱՄՆ դոլարով արտահայտված	Եվրոյով արտահայտված
	2021թ.	2021թ.	2020թ.	2020թ.
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	4,386,567	2,298,309	9,731,383	1,688,984
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	603,227	278,141	184,108	70,247
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(4,074,936)	(1,245,444)	(9,900,475)	(2,541,885)
Վարկեր և փոխառություններ	(32,226,229)	(18,897,517)	(34,615,495)	(21,817,843)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	(2,423,530)	-	(2,637,446)	-
Համախառն ենթարկվածություն	(33,734,901)	(17,566,511)	(37,237,925)	(22,600,497)

Տարվա ընթացքում կիրառվել են արտարժույթի հետևյալ փոխարժեքները.

ՀՀ դրամով	Միջին փոխարժեք		Սփոթ փոխարժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	
	2021թ.	2020թ.	2021թ.	2020թ.
1 ԱՄՆ դոլար	503.81	489.03	480.14	522.59
1 եվրո	596.65	558.49	542.61	641.11

Չգայնության վերլուծություն

Ստորև ներկայացված դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր անը (նվազումը) ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ կազդեր արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական գործիքների չափման վրա և նախքան հարկումը շահույթի կամ վնասի վրա ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացվել է ենթադրելով, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ, և հաշվի չառնելով կանխատեսվող առք ու վաճառքի ազդեցությունը:

հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո
	Շահույթ կամ վնաս	Շահույթ կամ վնաս
31 դեկտեմբերի 2021թ. (10% փոփոխություն)	3,373,490	1,756,651
31 դեկտեմբերի 2020թ. (10% փոփոխություն)	3,723,793	2,260,050

ՀՀ դրամի փոխարժեքի 10% նվազումը ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ կունենար համարժեք՝ սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված արտարժույթների վրա վերը նշված գումարների չափով պայմանով, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդեցություն են ունենում հիմնականում վարկերի և փոխառությունների վրա՝ փոխելով կամ դրանց իրական արժեքը (հաստատուն տոկոսադրույքով պարտք) կամ ապագա դրամական հոսքերը (փոփոխուն տոկոսադրույքով պարտք): Դեկավարությունը չի կիրառում հաստատուն կամ փոփոխուն տոկոսադրույքների նկատմամբ Խմբի ենթարկվածությունը որոշող ձևակերպված քաղաքականություն: Այնուամենայնիվ, նոր վարկերի կամ փոխառությունների դեպքում դեկավարությունը հիմնվում է իր դատողությունների վրա՝ մինչև մարման ժամկետն ակնկալվող ժամանակաշրջանի ընթացքում հաստատուն կամ փոփոխուն տոկոսադրույքներ կիրառելու նպատակահարմարության վերաբերյալ որոշում կայացնելիս:

Ենթարկվածությունը տոկոսադրույքի ռիսկին

Ստորև ներկայացված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խմբի տոկոսակիր ֆինանսական գործիքների կառուցվածքը՝ տոկոսադրույքների կտրվածքով:

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	
	2021թ.	2020թ.
Հաստատուն տոկոսադրույքով գործիքներ		
Ֆինանսական ակտիվներ	-	1,320
Ֆինանսական պարտավորություններ	(33,622,198)	(37,303,385)
	(33,622,198)	(37,302,065)
Փոփոխուն տոկոսադրույքով գործիքներ		
Ֆինանսական պարտավորություններ	(19,908,901)	(21,538,632)
	(19,908,901)	(21,538,632)

Իրական արժեքի զգայնության վերլուծություն հաստատուն տոկոսադրույքով գործիքների համար

Խումբը հաստատուն տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքները չի հաշվառում որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ որպես վաճառքի համար մատչելի: Այդ իսկ պատճառով, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդեցություն չեն ունենալ շահույթի կամ վնասի կամ սեփական կապիտալի վրա:

Դրամական միջոցների զգայունության վերլուծություն փոփոխուն տոկոսադրույքով գործիքների համար

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույքների փոփոխությունը 100 բազիսային կետով կավելացներ (կնվազեցներ) շահույթը կամ վնասը նախքան հարկումը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունն ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես արտադրության փոխարժեքները, կմնան անփոփոխ:

հազ. դրամ	Շահույթ կամ վնաս	
	100 բկ աճ	100 բկ նվազում
2021թ.		
Փոփոխուն տոկոսադրույքով գործիքներ	(18,565)	18,565
Դրամական հոսքերի զգայնություն (զուտ)	(18,565)	18,565
2020թ.		
Փոփոխուն տոկոսադրույքով գործիքներ	(21,953)	21,953
Դրամական հոսքերի զգայնություն (զուտ)	(21,953)	21,953

Վերլուծությունում ներառված չէ փոփոխուն տոկոսադրույքով գրավով ապահովված բանկային վարկը, որի համար վարկատուները կարող են պահանջել մարում ըստ պահանջի (Ծանոթագրություն 20):

23. Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական ծառայությունների ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են այլ երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Խումբն ամբողջովին չի ապահովագրել իր հիմնական միջոցները և սարքավորումները, այն ապահովագրված չէ գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ Խմբի տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ վերջինիս գործունեության հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց: Բանի դեռ Խումբը չունի համապատասխան ապահովագրական ծածկույթ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է զգալի անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(բ) Դատական վարույթներ

Խումբը ներգրավված չէ այնպիսի դատական վարույթներում, որոնք կարող են էական ազդեցություն ունենալ Խմբի համախմբված ֆինանսական վիճակի վրա:

(գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

2020թ. հունվարի 1-ից Հայաստանի Հանրապետությունում գործում է տրանսֆերային գնագոյացման օրենսդրությունը: Օրենսդրությունը գործում է 2020թ. և հաջորդ տարիներ համար: Տրանսֆերային գնագոյացման տեղական կանոնները համաման են ՏՀԶԿ-ի ուղեցույցներին, սակայն որոշակի հանգամանքներում ամկա է անորոշություն հարկային օրենսդրության գործնական կիրառման հետ կապված:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները պարտադրում են հարկ վճարողներին պատրաստել տրանսֆերային գնագոյացման փաստաթղթեր վերահսկվող գործարքների համար, սահմանում են լրացուցիչ հարկերի և տոկոսների հաշվեգրման հիմքեր և մեխանիզմներ, եթե վերահսկվող գործարքների գները տարբերվում են շուկայական գներից:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները կիրառելի են ստորև ներկայացված գործարքների նկատմամբ, եթե վերահսկվող գործարքի հանրագումարը գերազանցում է 200 միլիոն դրամը հարկային տարում:

- միջպետական գործարքներ կապակցված կողմերի միջև,
- միջպետական գործարքներ օֆշորային գոտիներում գրանցված ընկերությունների հետ՝ անկախ կապակցված կողմ լինելու հանգամանքից,
- կապակցված կողմերի միջև երկրի ներսում իրականացվող որոշ գործարքներ, որոնք սահմանված են ՀՀ հարկային օրենսգրքով:

Քանի որ հարկային մարմինները և դատարանները չունեն տրանսֆերային գնագոյացման կանոնների կիրառման փորձ, դժվար է կանխատեսել տրանսֆերային գնագոյացման նոր կանոնների ազդեցությունը այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

24. Կապակցված կողմեր

(ա) Հսկողություն

Խմբի սեփականատերերի կազմը հետևյալն է.

«ԱյՅու Թեկեքմյունիքեյթ» ՍՊԸ	29.09%
Արամ Խաչատրյան	24.35%
Գուրգեն Խաչատրյան	11.91%
Արտյոմ Խաչատրյան	11.91%
«Փորա-Բանկ» բաժնետիրական առևտրային բանկ	10.50%
Սուրիկ Պողոսյան	6.30%
Ալեքսանդր Եսայան	2.97%
Հայկ Եսայան	2.97%

«ԱյՅու Թեկեքմյունիքեյթ» ՍՊԸ-ի սեփականատերերն են Գուրգեն Խաչատրյանը և Արտյոմ Խաչատրյանը՝ բաժնետոմսերի հավասար համամասնությամբ: Խումբը չունի վերջնական հսկող կողմ:

(բ) Գործարքներ առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ

(i) Առանցքային կառավարչական անձնակազմի վարձատրությունը

Տարվա ընթացքում առանցքային կառավարչական անձնակազմը ստացել է ստորև ներկայացված վարձատրությունը, որը ներառված է անձնակազմի գծով ծախսերում:

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Աշխատավարձ և պարգևավճարներ	442,077	577,463

Բացի այդ, 2020թ. ընթացքում աշխատանքից ազատված առանցքային կառավարչական անձնակազմին տրամադրվել է 140 միլիոն դրամի չափով ազատման նպաստ:

(գ) Այլ գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են Խմբի այլ գործարքները կապակցված կողմերի հետ:

(i) Հասույթ և այլ եկամուտ

հազ. դրամ	Գործարքի գումարը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար		Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	
	2021թ.	2020թ.	2021թ.	2020թ.
Ապրանքների, հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք և ծառայությունների մատուցում Բաժնետերերի հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	9,339	10,200	20,304	13,702
Այլ Բաժնետերերի հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	-	-	299,097	-

(ii) Ծախսեր

հազ. դրամ	Գործարքի գումարը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար		Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	
	2021թ.	2020թ.	2021թ.	2020թ.
Տարածքների վարձակալություն Բաժնետերերի հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	66,774	52,614	6,677	36,496
Այլ ստացված ծառայություններ Բաժնետերերի հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	255,762	158,748	1,469	18,657
Տրված այլ կանխավճարներ Բաժնետերերի հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	-	-	1,315,180	1,024,143

(iii) Ստացված փոխառություններ

հազ. դրամ	Գործարքի գումարը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար		Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	
	2021թ.	2020թ.	2021թ.	2020թ.
Ստացված փոխառություններ Բաժնետերեր	-	445,233	3,591,639	3,939,012
Բաժնետերերի հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	-	-	22,060,267	24,725,320

25. Դուստր կազմակերպություններ

2018թ. հունիսի 7-ի Ընկերությունը հիմնադրել է նոր ընկերություն՝ «Յուրփեյ» ՓԲԸ:

Դուստր կազմակերպություն	Գրանցման երկիր	2021թ.	2020թ.
		Մեփականություն/ Ձայնի իրավունք	Մեփականություն/ Ձայնի իրավունք
«Յուրփեյ» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%

26. Չափման հիմունքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

27. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար Խմբի անդամ ընկերությունների կողմից:

(ա) Համախմբման հիմունքներ

(i) Դուստր կազմակերպություններ

Դուստր կազմակերպությունները Խմբի կողմից վերահսկվող ընկերություններ են: Խումբը վերահսկողություն ունի կազմակերպության նկատմամբ, երբ այդ կազմակերպությունում իր ներգրավվածության արդյունքում այն ունի փոփոխական հատույցների իրավունք կամ ռիսկին ենթարկվածություն և կազմակերպության նկատմամբ իր իշխանության միջոցով այդ հատույցների վրա ազդելու կարողություն: Դուստր կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունները ներառվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ վերահսկումը սկսելու պահից մինչև վերահսկման դադարեցումը: Անհրաժեշտության դեպքում դուստր կազմակերպությունների կողմից կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում կատարվում են փոփոխություններ՝ Խմբի կողմից ընդունված քաղաքականության հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով: Դուստր կազմակերպությունում չվերահսկող բաժնեմասերին բաժին ընկնող վնասը վերագրվում է չվերահսկող բաժնեմասերին, նույնիսկ եթե դրա արդյունքում չվերահսկող բաժնեմասերի մնացորդը դառնում է բացասական:

(ii) Համախմբման ընթացքում բացառվող գործառնություններ

Ներխմբային հաշվարկների մնացորդները և գործառնությունները, ինչպես նաև ներխմբային գործառնություններից առաջացող ցանկացած չիրացված եկամուտները և ծախսերը բացառվում են: Բաժնային մեթոդով հաշվառվող ներդրման օբյեկտների հետ իրականացվող գործառնություններից առաջացող չիրացված եկամուտը բացառվում է ներդրման դիմաց Խմբի կողմից ներդրման օբյեկտում ունեցած մասնակցության չափով: Չիրացված վնասը բացառվում է նույն կերպ ինչ որ և չիրացված եկամուտը՝ միայն արժեզրկման հայտանիշ չհանդիսանալու չափով:

(բ) Հասույթ

Հանձնարարողների հետ պայմանագրերին վերաբերող Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 5-ի (դ) կետում:

(գ) Ֆինանսական եկամուտ և ծախս

Խմբի ֆինանսական եկամուտը և ֆինանսական ծախսերը ներառում են.

- տոկոսային եկամուտը,
- տոկոսային ծախսը,
- դերիտորական և կրեդիտորական պարտքերի գծով գեղչի ծախսագրումը,
- փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը կամ կորուստը ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով,
- ֆինանսական ծախսերում ներառված վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսային ծախսերը:

Տոկոսային եկամուտը կամ ծախսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Տոկոսային եկամուտը կամ ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը դադարում է պարտքային առումով արժեզրկված լինելուց, հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հիմունքով:

(դ) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են դրամի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստը իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով: Արտարժույթի վերափոխարկումից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(ե) Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով պարտականությունները չափվում են առանց գեղչման և ծախսագրվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Պարտավորությունը ճանաչվում է այն գումարի չափով, որն ակնկալվում է վճարել կարճաժամկետ դրամական պարգևավճարների տեսքով, եթե Խումբն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն այդ գումարը վճարել որպես անցյալ ծառայության արդյունք և կարող է արժանահավատորեն գնահատել պարտականությունը:

(գ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված հոդվածներին:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել կամ ստանալ տարվա հարկվող եկամտի կամ վնասի գծով՝ կիրառելով հարկի այն դրույքաչափերը, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում՝

- այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման հետ կապված այն գործարքում, որը չի հանդիսանում բիզնեսի միավորում և որը ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա,
- այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք վերաբերում են դուստր կազմակերպություններում, ասոցիացված կազմակերպություններում և համատեղ ձեռնարկումներում կատարվող ներդրումներին, այնքանով որքանով Խումբը կարող է վերահսկել ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձման ժամկետները, և հավանական է, որ դրանք չեն հակադարձվի մոտ ապագայում,
- այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են գույվիլի սկզբնական ճանաչումից:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային գեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթի գումարը որոշվում է հակադարձման ենթակա համապատասխան հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումների մասով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Խմբի առանձին դուստր կազմակերպությունների գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել այդ ակտիվները:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքաչափերը, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Խումբը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոփոխատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Խումբը տվյալ պահին ունի ընթացիկ հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվները և հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվներ գուտ հիմունքով, կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվները և մարել հարկային պարտավորությունները:

(է) Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է «առաջինը մուտք՝ առաջինը ելք» սկզբունքով և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, արտադրության կամ վերամշակման ծախսումները և պաշարները ներկայիս վայր և առկա վիճակի բերելու հետ կապված բոլոր այլ ծախսումները: Արտադրված պաշարների և անավարտ արտադրանքի դեպքում սկզբնական արժեքը ներառում է արտադրական վերադիր ծախսումների համապատասխան մասը՝ հիմք ընդունելով արտադրական նորմատիվային հզորությունը:

Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ գնահատված ծախսումները:

(ը) Հիմնական միջոցներ

(i) Ծանաչում և չափում

Հիմնական միջոցների միավորները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռքբերմանն ուղղակի վերագրելի ծախսումները: Սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի արժեքը, ուղղակի աշխատուժի գծով ծախսումները, ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած այլ ծախսումները, ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ծախսումները, տեղանքի վերականգնման ծախսումները, ինչպես նաև կապիտալացված փոխառության ծախսումները: Ձեռք բերված համակարգչային ծրագիրը, որը հանդիսանում է համապատասխան սարքավորման ֆունկցիոնալության անբաժանելի մաս, կապիտալացվում է որպես սարքավորման մաս:

Եթե հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ (հիմնական բաղադրիչներ):

Հիմնական միջոցի միավորի օտարումից ստացված օգուտը և վնասը որոշվում է համեմատելով օտարումից ստացված մուտքերը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքի հետ և ճանաչվում են գուտ հիմունքով «Այլ եկամուտ/Այլ ծախս» հոդվածում շահույթում կամ վնասում:

(ii) Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են, երբ հավանական է, որ Խումբ կհոսեն այդ ծախսումների հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները:

Հիմնական միջոցների ամենօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

(iii) Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց տեղադրման և շահագործման համար պատրաստ լինելու պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման համար պատրաստ լինելու պահից: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա՝ հանած դրա մնացորդային արժեքը:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը: Վարձակալված ակտիվների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է վարձակալության ժամկետից և ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հայտնի է, որ Խումբը ձեռք կրերի ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի վերջում: Հոդատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Ստորև ներկայացված են հիմնական միջոցների խոշոր բաղկացուցիչների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետներն հաշվետու և համադրելի ժամանակաշրջանների համար:

– շենքեր	40 տարի
– ցանցային ենթակառուցվածք	5-25 տարի
– սարքավորումներ	1-10 տարի
– փոխադրամիջոցներ	5 տարի
– տնտեսական միջոցներ	1-5 տարի
– վարձակալված հիմնական միջոցների փարձակալության ժամկետից և 20 տարի փարձակալության ժամկետից նվազագույնը	

Մաշվածության հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և անհրաժեշտության դեպքում՝ ճշգրտվում:

(թ) Ոչ նյութական ակտիվներ

(i) Գուղվիլի

Գուղվիլը, որն առաջանում է դուստր կազմակերպությունների ձեռքբերման արդյունքում, չափվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

(ii) Այլ ոչ նյութական ակտիվներ

Խմբի կողմից ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ունեն օգտակար ծառայության սահմանափակ ժամկետ, չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

(iii) Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ ավելացնում են այն առանձին ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները, որին վերաբերում են: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ Խմբի ներսում ստեղծված գուղվիլը և ֆիրմային անվանումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

(iv) Ամորտիզացիա

Ամորտիզացիան հաշվարկվում է ակտիվի սկզբնական արժեքի գծով՝ հանած դրա մնացորդային արժեքը:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում վերջինիս օգտագործման համար պիտանի դառնալու ամսաթվից, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը:

Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետներն ընթացիկ և համադրելի ժամանակաշրջանների համար հետևյալն են.

– լիցենզիաներ և ապրանքային նշաններ	6-16 տարի
– բիլինգային համակարգ	10 տարի
– այլ համակարգչային ծրագրեր	1-10 տարի
– հաճախորդների բազա	8 տարի
– տարողունակության ՕԱԻ	5-15 տարի

Ամորտիզացիայի հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում և անհրաժեշտության դեպքում՝ ճշգրտվում:

(ժ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Ծանաչում և սկզբնական չափում

Առևտրական դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են սկզբնավորման ժամանակ: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, երբ Խումբը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը (եթե այն առևտրական դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ) կամ ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հոդվածի դեպքում, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ չպարունակող առևտրական դեբիտորական պարտքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով:

(ii) Դասակարգում և հետագա չափում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ պարտքային գործիքներում ներդրումների համար, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ բաժնային գործիքներում ներդրումների համար, կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում փոփոխության ազդեցությունը կրող բոլոր ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքում ներդրումը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն դասակարգվում որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, ինչպես ներկայացված է վերը, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Ֆինանսական ակտիվներ. Բիզնես մոդելի գնահատում

Խումբը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ դրամական միջոցների ակնկալվող արտահոսքին, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Խմբի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում ֆինանսական ակտիվների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները:

Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումը երրորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում ապաճանաչման պայմանները, չի դիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար, և Խումբը շարունակում է ճանաչել այդ ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ֆինանսական ակտիվներ. Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» բաղկացած է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար փոխհատուցումից, ինչպես նաև շահույթի մարժայից:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Խումբը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դեպքում գնահատվում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը կամ ժամկետները,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Խմբի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ֆինանսական ակտիվ):

Վաղաժամ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղավճարման գումարն ըստ էության իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսների չվճարված գումարները, որոնք կարող են ներառել պայմանագրի վաղաժամ դադարեցման համար ողջամիտ լրացուցիչ փոխհատուցում:

Ֆինանսական ակտիվներ. Հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով: Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և կորուստը և արժեզրկումը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ. Դասակարգում, հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և կորուստը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող ցանկացած օգուտ կամ կորուստ նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, բանկային օվերդրաֆտները և առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերը:

(iii) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Խումբը գնահատում է, թե արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Խումբը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապահանջման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանության (օրինակ՝ փոխարկման պայմանի ներառում):

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր չեն, փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը: Այս դեպքում, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ կորուստ՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես վերաբանակցված կամ փոփոխված պայմանագրային դրամական հոսքերի ներկա արժեք, որոնք զեղչվում են ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե փոփոխությունը (կամ փոխանակումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապահանջմանը, Խումբը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջման, այսինքն, Խումբը ճանաչում է փոփոխության (կամ փոխանակման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտում շահույթում կամ վնասում՝ փոփոխության (կամ փոխանակման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ բանկերի կողմից ֆիքսված տոկոսադրույքների փոփոխությունները << ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով բանկերն իրավունք ունեն կատարել նման փոփոխություն և Խումբը հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքը Խումբը հաշվառում է կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է ելնելով հետևյալ որակական գործոններից.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխանակումը կամ պայմանների փոփոխումը հաշվառվում է որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես մարումից օգուտի կամ կորստի մաս: Եթե պարտքային գործիքների փոխանակումը կամ պայմանների փոփոխումը չի հաշվառվում է որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում փոփոխված պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում:

(iv) Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Խումբը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Խումբն իրականացնում է գործարքներ, որոնց շրջանակում փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված կամ բոլոր, կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են: Խումբը նաև ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչման ժամանակ մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում փոխվում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն

արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և
- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի լրումն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Խումբը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև, Խումբը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների փոփոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

(v) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբը տվյալ պահին ունի գումարները հաշվանցելու իրազորելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

(h) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(l) Արժեզրկում

(i) Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական գործիքներ և պայմանագրի գծով ակտիվներ

Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:

Խումբը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով: Խմբային հիմունքով գնահատվող առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով կորստի պահուստը միշտ չափվում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Երբ Խումբը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Խմբի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի և պարտքի հիմնավորված գնահատման վրա հիմնված վերլուծությունը և ապագայամետ տեղեկատվությունը:

Խումբը ենթադրում է, որ տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, եթե այն ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Խումբը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի պարտքի հետ կապված իր պարտականությունները, եթե Խումբը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (վերջինիս առկայության դեպքում), կամ
- ֆինանսական ակտիվն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն այն ակնկալվող պարտքային կորուստներն են, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտագանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո հաջորդող 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերից (կամ ավելի կարճ ժամկետում, եթե ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետը պակաս է 12 ամսից):

Առավելագույն ժամկետը, որը դիտարկվում է ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս, պայմանագրի առավելագույն ժամկետն է, որի ընթացքում Խումբը ենթարկվում է պարտքային ռիսկին:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները ֆինանսական գործիքի պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են: Պարտքային կորուստները չափվում են որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (պայմանագրին համապատասխան Խմբին հասանելիք դրամական հոսքերի և Խմբի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերություն):

Ակնկալվող պարտքային կորուստները գեղջվում ֆինանսական ակտիվի արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խումբը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, երբ տեղի են ունեցել մեկ կամ մի քանի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է՝ պարտագանցումը կամ ավելի քան 90 օր ժամկետանց դառնալը,
- Խմբի կողմից փոխառության կամ փոխառվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Խումբն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ հաճախորդը կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստը նվազեցվում է այդ ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում, երբ Խումբը չունի ֆինանսական ակտիվն ամբողջությամբ կամ դրա մի մասը փոխհատուցելու ողջամիտ ակնկալիք: Իրավաբանական անձանց համար, որոնց հաշիվները չեն դուրսգրվում բիլինգային համակարգի միջոցով, Խումբը գնահատում է դուրսգրման ժամկետները և չափերն անհատական հիմունքով՝ հիմնվելով փոխհատուցման ողջամիտ ակնկալիքների վրա: Խումբը չի ակնկալում դուրսգրված գումարների էական փոխհատուցում: Այնուամենայնիվ, դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները կարող են դեռևս հանդիսանալ կատարողական գործողությունների առարկա՝ հասանելի գումարների փոխհատուցման հետ կապված Խմբի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

(ii) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Խմբի ոչ ֆինանսական ակտիվների, բացառությամբ պաշարների և հետաձգված հարկային ակտիվների, հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ որոշելու համար, թե արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված համարվել: Եթե որևէ այդպիսի հայտանիշ առկա է, ապա գնահատվում են ակտիվի փոխհատուցվող գումարը: Գուդվիլի և օգտակար ծառայության անսահմանափակ ժամկետ ունեցող կամ շահագործման համար դեռ ոչ պիտանի ոչ նյութական ակտիվների համար փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է յուրաքանչյուր տարի նույն ժամանակ:

Արժեզրկման ստուգման նպատակով ակտիվները, որոնց արժեզրկումը հնարավոր չէ գնահատել անհատական հիմունքով, խմբավորվում են ակտիվների փոքրագույն խմբերի, որոնք շարունակական օգտագործման արդյունքում առաջացնում են այլ ակտիվներից կամ ակտիվների խմբերից կամ դրամաստեղծ միավորից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր:

Գուդվիլի արժեզրկման ստուգման նպատակով՝ դրամաստեղծ միավորները, որոնց բաշխվել է գուդվիլը, միավորվում են այնպես, որպեսզի արժեզրկման ստուգման մակարդակն արտացոլի այն նվազագույն մակարդակը, որում ներքին կառավարման նպատակներով գուդվիլը ենթարկվում է մոնիտորինգի: Բիզնեսի միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուդվիլը բաշխվում է դրամաստեղծ միավորների այն խմբերին, որոնք ակնկալվում է, որ օգուտներ կստանան բիզնեսի միավորման սիներգիաներից:

Ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնը՝ օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը գեղջվում են մինչև վերջիններիս ներկա արժեքը՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղջման այն դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի տվյալ շուկայի ներկա գնահատականը և այդ ակտիվին կամ դրամաստեղծ միավորին բնորոշ ռիսկերը: Արժեզրկումից կորուստ ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարը:

Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Դրամաստեղծ միավորների գծով ճանաչված արժեզրկումից կորուստը բաշխվում է այնպես, որ նախ նվազեցվի դրամաստեղծ միավորին (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբին) բաշխված գուդվիլի հաշվեկշռային արժեքը և, այնուհետև, այդ դրամաստեղծ միավորի (դրամաստեղծ միավորների խմբի) կազմի մեջ մտնող ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները՝ համամասնորեն:

Գուդվիլի գծով արժեզրկումից կորուստը չի հակադարձվում: Այլ ակտիվների հետ կապված նախորդ ժամանակաշրջաններում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը գնահատվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, պարզելու համար, թե արդյոք գոյություն ունի որևէ հայտանիշ ըստ որի արժեզրկումից կորուստը նվազել է կամ այլևս գոյություն չունի: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է այն դեպքում, եթե տեղի է ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այնքանով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե այդ ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինի:

(իս) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Խումբը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի ընթացիկ իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը գեղջելով հարկումից առաջ այն դրույքաչափով, որն արտացոլում է տվյալ շուկայում փողի ժամանակային արժեքը և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը: Չեղչի ծախսագրումը ճանաչվում է որպես ֆինանսական ծախս:

Տեղանքի վերականգնում

Կիրառելի օրենսդրական պահանջների համաձայն՝ տեղադրված ցանցային հարմարանքների համար վարձակալված տարածքի վերականգնման գծով պահուստը ճանաչվում է հարմարանքների տեղադրման պահին:

(ծ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Խումբը գնահատում է, արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը:

Խումբը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի մեկնարկին կամ փոփոխության դեպքում Խումբը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչին՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Խումբը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Խմբին չի փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Խումբը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղջված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Խմբի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Խումբը որպես գեղջման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Խումբը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Խմբի գնահատականի փոփոխություն, եթե Խումբը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնի իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Խումբը որոշել է չհանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության պայմանագրերի գծով:

COVID-19 հետ կապված զիջումներ վարձակալության գծով

Խումբը կիրառել է «COVID-19 հետ կապված զիջումներ վարձակալության գծով – ՖՀՄՄ 16-ի փոփոխություն»: Խումբը կիրառում է գործնական բնույթի պարզեցում, որը թույլ է տալիս չգնահատել թե արդյոք, որոշակի պահանջներ բավարարող վարձակալության գծով զիջումները, որոնք COVID-19 համավարակի ուղղակի հետևանքներն են, իրենցից ներկայացնում են վարձակալության վերափոխումներ: Խումբը գործնական բնույթի պարզեցումը հետևողականորեն կիրառում է համանման բնութագրեր ունեցող և համանման հանգամանքներում կիրառվող պայմանագրերի նկատմամբ: Վարձակալության պայմանագրերի վարձակալության գծով զիջումների հետ կապված, որոնց համար Խումբը որոշում է չկիրառել գործնական բնույթի պարզեցում, կամ որոնք չեն բավարարում գործնական բնույթի պարզեցման կիրառման պահանջները, Խումբը գնահատում է, թե արդյոք առկա է վարձակալության վերափոխում:

Խումբը՝ որպես վարձատու

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի մեկնարկին կամ փոփոխության դեպքում Խումբը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչին՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Երբ Խումբը հանդես է գալիս որպես վարձատու, վարձակալության սկզբում այն որոշում է, թե արդյոք վարձակալությունը հանդիսանում է ֆինանսական կամ գործառնական վարձակալություն:

Վարձակալությունը դասակարգելիս Խումբը գնահատում է, թե արդյոք վարձակալության շրջանակում փոխանցվում են հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: Եթե ռիսկերն ու հատույցները փոխանցվում են, վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական վարձակալություն, այլապես՝ որպես գործառնական վարձակալություն: Որպես այս գնահատման մաս, Խումբը դիտարկում է որոշակի ցուցանիշներ, մասնավորապես, արդյոք վարձակալության ժամկետը ներառում է ակտիվի տնտեսական ծառայության մեծ մասը:

Երբ Խումբը հանդես է գալիս որպես միջանկյալ վարձատու, այն առանձին է հաշվառում վարձակալության հիմնական պայմանագրում և ենթավարձակալությունում իր մասնաբաժինները: Խումբը ենթավարձակալությունը դասակարգում է հիմք ընդունելով վարձակալության հիմնական պայմանագրից առաջացող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը, այլ ոչ՝ հիմքում ընկած ակտիվը:

Եթե վարձակալության հիմնական պայմանագիրն իրենից ներկայացնում է կարճաժամկետ վարձակալություն, որի նկատմամբ Խումբը կիրառվում է վերը նշված ազատումը, ենթավարձակալությունը դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն:

Եթե պայմանավորվածությունը պարունակում է վարձակալության և ոչ վարձակալության բաղադրիչներ, Խումբը հատուցումը պայմանագրի բաղադրիչների միջև բաշխելու համար կիրառում է ՖՀՄՍ 15:

Գործառնական վարձակալությունից ստացված վարձավճարները Խումբը ճանաչում է որպես եկամուտ գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ որպես «այլ հասույթ» հոդվածի մաս:

(կ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Խմբի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեությունում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթ և կրել ծախսեր, ներառյալ Խմբի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթը և ծախսերը: Բոլոր գործառնական սեզմենտների գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր որոշում կայացնողի կողմից, սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Խումբը հանդիսանում է մեկ գործառնական սեզմենտ:

28. Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2021թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Խումբը ժամկետից շուտ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(ա) Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները հստակեցնում են, թե որ ծախսումներն է Խումբը ներառում պայմանագրի կատարման ծախսումները որոշելիս՝ պայմանագրի անբարենպաստ լինելը գնահատելու համար: Փոփոխությունները գործում են 2022թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառելու ամսաթվի դրությամբ առկա պայմանագրերի համար: Սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ փոփոխությունների կիրառման կուտակային հետևանքը ճանաչվում է որպես չբաշխված շահույթի կամ սեփական կապիտալի այլ բաղադրիչների սկզբնական մնացորդի ճշգրտում՝ ըստ կիրառելիության: Համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում:

(բ) Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները սահմանափակում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ կիրառվող բացառության շրջանակը՝ բացառելու համար այն գործարքները, որոնք առաջացնում են հավասար և հաշվանցվող ժամանակավոր տարբերություններ, օրինակ՝ վարձակալության և շահագործումից հանելու պարտավորությունների դեպքում: Փոփոխությունները գործում են 2023թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Վարձակալությանը և շահագործումից հանելու պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է ճանաչվեն ներկայացված ամենավաղ համադրելի ժամանակաշրջանի սկզբից՝ ցանկացած կուտակային հետևանքը ճանաչելով որպես չբաշխված շահույթի կամ սեփական կապիտալի այլ բաղադրիչների ճշգրտում այդ ամսաթվի դրությամբ: Բոլոր մյուս գործարքների մասով փոփոխությունները կիրառվում են այն գործարքների նկատմամբ, որոնք տեղի են ունենում ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբից հետո:

(գ) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- COVID-19 հետ կապված զիջումներ վարձակալության գծով 2021թ. հունիսի 30-ից հետո ընկած ժամամասնակաշրջանների համար (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ տարեկան կատարելագործումներ, 2018-2020թթ. ժամամասնակաշրջան
- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործանական առաջարկներ 2 փոփոխություններ)
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ)